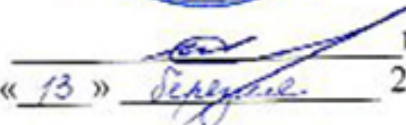


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

«Затверджено»  
Голова прикладної комісії  
Східноєвропейського національного  
університету імені Лесі Українки

  
проф. І. Я. Коцан  
« 13 »                      2019 р.

ПРОГРАМА  
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ  
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА ОСНОВІ СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»,  
«МАГІСТР», ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»  
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ «МАГІСТР»  
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ  
227 – «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ»  
(Освітня програма – ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ)

ЛУЦЬК – 2019

## Пояснювальна записка

Програма з фізичної терапії, ерготерапії запропонована на здобуття ступеня «магістра» зі спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» охоплює базові дисципліни. Питання програми передбачають з'ясування глибини засвоєних знань з фізичної реабілітації/фізичної терапії та суміжних дисциплін, вміння їх застосовувати практично. Програма має широкий інформаційно-пошуковий діапазон, спрямована на актуалізацію вивченого матеріалу.

При укладанні програми враховано матеріали сучасних посібників та монографій, підручників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, водночас вона передбачає орієнтацію на додаткову літературу, різноманітні словники тощо.

Засоби фізичної реабілітації/фізичної терапії здатні збільшувати функціональні резерви органів і систем, підвищувати функціональну адаптацію хворого і забезпечувати профілактику соматичних розладів. Курс закладає основи розуміння механізму дії фізичних вправ на процеси відновлення та підвищення резервів здоров'я осіб із захворюваннями.

Програма складається з розділів, зміст яких передбачає оволодіння основними поняттями фізичної терапії та реабілітації. Питання розділів програми покликані виявити рівень оволодіння теоретичними відомостями про комплекс фізичних засобів, спрямованих на відновлення (або компенсацію) порушених функцій організму і працездатності хворих, практичного застосування фізичних вправ на процеси відновлення та підвищення резервів здоров'я осіб із захворюваннями.

Питання орієнтовані на виявлення рівня знань з основ практичної діяльності фізичного терапевта та ерготерапевта, основ медичних знань, професійної етики та деонтології, анатомії та фізіології людини (за професійним спрямуванням), терапевтичних вправ, застосування преформованих фізичних чинників, дефектології, геронтології, фізіології спорту та рухової активності, технічних засобів реабілітації, біологічної та медичної хімії, медичної та біологічної фізики, класичного масажу, клінічного реабілітаційного менеджменту при дисфункціях внутрішніх органів, клінічного реабілітаційного менеджменту при порушеннях кардіореспіраторної системи, основ менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній терапії та ерготерапії.

## Тематичний виклад змісту

### *Основи практичної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії*

Метою навчальної дисципліни є сформувати системи знань та цілісного уявлення щодо теоретичних засад та практичної у фізичній терапії в системі практичної медицини, розуміння значення своєчасного застосування засобів фізичної терапії для попередження ускладнень та підвищенню ефективності у комплексному відновленні після травм чи захворювань.

Основними завданнями дисципліни є: теоретична підготовка майбутніх реабілітологів до практичної роботи; набуття знань студентів щодо особливостей застосування фізичних чинників та сучасних методів реабілітації, враховуючи загальні та часткові показання та протипоказання; набуття вмінь аналізувати і прогнозувати вплив засобів фізичної реабілітації на системи та органи людини; надання інформації для оволодіння теоретичними основами та практичними методами фізичної реабілітації при основних захворюваннях людини в терапевтичній, хірургічній, травматологічній, неврологічній, акушерсько-гінекологічній практиках підготовка фахівця, який здатний забезпечити пацієнтові комплексність реабілітаційної програми; забезпечення психологічної адаптації до проведення реабілітаційних заходів з різними категоріями пацієнтів; розвивати вміння самостійної роботи щодо пошуку нових дієвих методів фізичної реабілітації.

### *Основи медичних знань, професійна етика та деонтологія*

Мета вивчення дисципліни: глибоке засвоєння студентами теоретичних знань, основних методів і прийомів надання першої допомоги при нещасних випадках, травмах, кровотечах, отруєннях і загрозливих для життя станах, а також базових понять загальної та спеціальної патології, діагностичних ознаки захворювань внутрішніх органів, основ догляду за хворими та методів профілактики різноманітних захворювань з урахуванням оздоровчого впливу фізичної культури і фізичної реабілітації.

Завдання вивчення дисципліни: сформувати у студентів глибоке розуміння необхідності підтримки здорового способу життя, допомогти здобути глибокі знання в галузі медицини, навчити їх практично застосовувати набуті вміння і навички у своїй професійній діяльності з метою профілактики захворювань, рекреації та оптимізації здоров'я особистості, орієнтації її на здоровий спосіб життя; сформувати у студентів свідоме та відповідальне ставлення до індивідуального здоров'я та здоров'я нації. Поглибити і розширити знання студентів, отримані на лекціях та у процесі самостійної роботи, спрямувати всі засоби на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, розвивати наукове мислення та усне мовлення студентів. Озброїти студентів базовими знаннями щодо теоретичних основ і сучасних принципів охорони здоров'я; методів вивчення та оцінки стану здоров'я населення у взаємозв'язку з чинниками, що на нього

впливають; методів аналізу та оцінки якості надання медичної допомоги населенню; технологій розробки управлінських рішень, спрямованих на поліпшення стану здоров'я населення та якості медичної допомоги.

### *Анатомія та фізіологія людини (за професійним спрямуванням)*

Мета вивчення дисципліни: це підготовка фахівців, які володіють значним обсягом теоретичних та практичних знань щодо будови і функціональних особливостей організму на різних рівнях: фізіологічному, клітинному, молекулярному; формування системних знань закономірності функціонування клітин, тканин, органів, систем органів; одержання відомостей про будову та життєдіяльність організму, механізми регуляції життєво важливих процесів; ознайомлення із сучасними методами оцінювання функціонального стану організму.

Завдання вивчення дисципліни: це оволодіння знаннями з нормальної анатомії та фізіології людини; формування загальних уявлень про інтегративні та регуляторні системи організму.

### *Преформовані фізичні чинники*

Дисципліна розглядає сутність фізіологічної та лікувальної дії фізичних чинників на здоровий і хворий організм та способи їх застосування з лікувально-профілактичною метою. Фізіотерапія в нашій країні стала важливим елементом державної системи спеціалізованої медичної допомоги населенню, до якої залучені лікарі й середні медичні працівники різного клінічного профілю. У реабілітаційних відділеннях зосереджено різну електронну лікувальну апаратуру, експлуатація якої потребує від фахівців з фізичної реабілітації знань, дотримання певних правил охорони праці, техніки безпеки під час проведення фізіотерапевтичних процедур.

Оскільки предметом вивчення фізіотерапії є використання фізичних чинників при різних захворюваннях, бакалаври як кваліфіковані фахівці повинні добре знати основні клінічні та фундаментальні дисципліни (анатомію, фізіологію тощо), основні дисципліни середньої школи (фізику, хімію, біологію).

Численні й різноманітні преформовані фізичні чинники об'єднано в групи за характерними видами і формами використовуваної енергії. Тому теми побудовані за принципом їх класифікації. Важливим моментом є фізична характеристика лікувального чинника, механізм його дії, показання, протипоказання до застосування фізіотерапевтичних методів. Після вивчення курсу, студенти повинні бути ознайомлені з окремими методиками проведення процедур електролікування, які застосовують найчастіше: гальванізацією, електрофорезом, діадинамотерапією, терапією синусоїдально-модульованими струмами, електросном, дарсонвалізацією, індуктотермією, ультратон-терапією, УВЧ-терапією, мікрохвильовою терапією. Ознайомлюючись із лікуванням ультразвуком, слід приділити велику увагу фізичній характеристиці, ультразвуковим коливанням, будові й експлуатації сучасних ультразвукових апаратів.

### *Терапевтичні вправи*

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців професійно важливих умінь та здібностей необхідних для організації і методики застосування терапевтичних вправ при різних захворюваннях з людьми різного віку.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Терапевтичні вправи» є ознайомлення студентів з предметом і завданням дисципліни; методичних навичок підбору комплексів терапевтичних вправ для хворих; вивчення методики виконання та проведення терапевтичних вправ; ознайомлення з основними класифікаціями гімнастичних вправ, які використовують у різних періодах застосування ЛФК у відповідності до клінічного стану хворого.

Після вивчення дисципліни студенти повинні **знати** : правила організації рухової активності; нормування навантаження на занятті з ЛФК; санітарно-гігієнічні навички; правила співчуття та спільної діяльності; правила проведення терапевтичних вправ; профілактичні комплекси фізичних вправ; організацію рухової активності людей різного віку; правила застосування терапевтичних вправ у спеціальних медичних групах; методику виконання рухів. Студенти повинні **вміти** : правильно підбирати і використовувати фізичні вправ у відповідності до захворювання; проводити та коментувати комплекси терапевтичних вправ; організувати рухову активність у різних рухових режимах; методично правильно проводити лікувально-оздоровчі тренування; проводити ранкову гігієнічну гімнастику для різних вікових груп; організувати фізкультурно-оздоровчі заходи, які включають елементи терапевтичних вправ; будувати комплекси фізичних вправ для лікування та профілактики терапевтичних захворювань.

### *Дефектологія*

*Мета вивчення дисципліни:* сформувати загальні знання, ознайомити майбутніх педагогів з дефектологією як наукою, що вивчає особливості розвитку, навчання й виховання дітей з дефектами розумового і фізичного розвитку, навчити студентів вмінню спостерігати і аналізувати поведінку і діяльність дітей, виявити труднощі, які є в навчанні, знаходити способи їх компенсації. В процесі проходження курсу студенти вивчають найпоширеніші дитячі аномалії: порушення слухового та зорового аналізаторів, інтелектуального та мовного розвитку; комплексні порушення розвитку (сліпоглухі діти і діти з поєднанням сенсорного та інтелектуального дефектів); інші дефекти розвитку (порушення опорно-рухового апарату, психопатичні форми поведінки тощо). Аналізуються причини виникнення того чи іншого виду аномального розвитку, його особливості, методи виявлення і способи корекції.

*Завдання вивчення дисципліни:* знати форми навчання і виховання аномальних дітей; знати спеціальні програми, методику і організацію проведення занять і змагань з видів спорту для аномальних дітей різних

нозоологій. Вміти: застосовувати у практичній діяльності отримані знання; знати складність структури дефекту та особливості процесу аномального розвитку; давати характеристику різних вад, з'ясувавши їх причини та природу; вміти спостерігати і аналізувати поведінку і діяльність аномальних дітей; визначати корекційні та компенсаторні можливості аномального розвитку; виявляти труднощі, які є в навчанні, знаходити способи їх компенсації; використовувати сучасні технології і методи для корекції недоліків.

### *Геронтологія*

Мета навчальної дисципліни: вивчити особливості функціонування людського організму при старінні, що складає основу для науково обґрунтованої реабілітаційної роботи та тренувального процесу з людьми похилого віку.

Завдання курсу полягає у висвітленні питань основ біології старіння, видів, завдань, принципів, засобів геронтології, вивченні особливостей морфо-функціональних змін у організмі старіючої людини.

Після вивчення курсу студенти повинні знати предмет та завдання геронтології. Зв'язок геронтології з іншими науками. Історія розвитку геронтології. Старіння і старість. Вікова періодизація. Видова тривалість життя. Тривалість життя чоловіків і жінок. Теорії старіння Історія омолодження. Клітинні теорії старіння. Системні теорії старіння. Клітинні і імунні зміни при старінні Зміни маси тіла при старінні. Зміни функцій клітин при старіння. Особливості імунітету при старінні. Функції крові при старінні. Особливості кардіо-респіраторної системи при старінні. Зміни серцево-судинної системи при старіння. Особливості дихальної системи у престарілих. Особливості травної та видільної систем при старінні Функції шлунково-кишкового тракту. Ендокринні функції. Тепловий обмін. Функції нирок Морфофункціональні зміни у старіючому організмі Зміни зовнішніх покривів. Зміни опорно-рухового апарату. Особливості сенсорних систем при старінні. Функції нервової системи і психічна діяльність. Особливості харчування для збереження молодості і здоров'я. Раціональне харчування як запорука довголіття. Значення основних харчових інгредієнтів для збереження молодості і здоров'я. Значення вітамінів для збереження молодості і здоров'я. Значення основних мікроелементів для організму. Засоби і методи для продовження тривалості життя Рух як запорука довголіття. Стан психіки і здоров'я. Геріатричні засоби (геропротектори).

### *Фізіологія спорту та рухової активності*

Предмет «Фізіологія спорту і рухової активності» ставить за мету розкрити закони функціонування людського організму в процесі занять спортом і рухової діяльності, складає основу для наукової побудови методики спортивного тренування.

Завдання вивчення курсу «Фізіологія спорту і рухової активності» висвітлюються питання розвитку фізичних якостей, фізіологічних основ

спортивного тренування, фізкультурно-оздоровчої роботи і загартовування осіб різного віку, а також фізіологічна характеристика деяких видів спорту. У розділі фізіологічні особливості фізичного тренування різних категорій населення, висвітлюються вікові та статеві особливості людей, які визначають методику спортивного та оздоровчого тренування. У лекційному курсі приділяється увага фізіологічному обґрунтуванню фізичного виховання у професійній школі. Управління руховою активністю нероздільно пов'язане з здійсненням контролю за функціональним станом організму людей і рівнем розвитку їх фізичних якостей.

### *Технічні засоби реабілітації*

Мета вивчення дисципліни: сформувати у студентів систему знань та цілісне уявлення щодо теоретичних засад та практичного застосування технічного устаткування у фізичній реабілітації, розуміння значення своєчасного застосування засобів фізичної реабілітації для відновлення після травм чи захворювань, вироблення компенсацій тимчасового або постійного характеру.

Завдання вивчення дисципліни: теоретична підготовка майбутніх реабілітологів до практичної роботи; набуття знань студентів щодо особливостей застосування технічного інвентарю та сучасних засобів реабілітації, враховуючи загальні та часткові покази та протипокази; набуття вмінь аналізувати і прогнозувати вплив окремих засобів фізичної реабілітації на системи та органи людини та визначати ефект від їхнього комплексного застосування; надання інформації для оволодіння теоретичними основами та практичними методами застосування технічних засобів фізичної реабілітації при основних захворюваннях людини в терапевтичній, хірургічній, травматологічній, неврологічній, акушерсько-гінекологічній практиках, підготовка фахівця, який здатний забезпечити пацієнтові комплексність реабілітаційного процесу; розвивати вміння самостійної роботи щодо пошуку новітніх дієвих технологій і технічних засобів фізичної реабілітації.

### *Біологічна та медична хімія*

Мета вивчення дисципліни: сформувати загальні знання та вміння щодо біохімічних реакцій й особливостей метаболізму багатьох органічних речовин, що входять до складу, або утворюються у тканинах організму, а саме: хімічні перетворення й біосинтез білків, нуклеїнових кислот, ліпідів, вуглеводів, роль ферментів та біологічних мембран у процесах анаболізму та катаболізму біоорганічних молекул.

Завдання вивчення дисципліни: дати студентам сучасні знання про органічні речовини, що входять до складу організму людини; з'ясувати закономірності метаболічних перетворень у живих організмах; засвоїти особливості синтезу білків, нуклеїнових кислот, вуглеводів, ліпідів, ферментів, вітамінів, гормонів; засвоїти основні катаболічні цикли біоорганічних молекул; вивчити основні регуляторні механізми, які здійснюють інтеграцію всіх метаболічних шляхів перетворення



біоорганічних молекул; дати студентам уявлення про сучасні тенденції та напрямки фундаментально-наукових та прикладних досліджень у біохімії та суміжних з нею науках, для майбутньої профорієнтації; готувати майбутнього фахівця до наукової діяльності, продовження освіти.

### *Медична та біологічна фізика*

Мета вивчення дисципліни: формування у студентів біофізичного мислення, здатності кількісного опису складних біологічних явищ на основі точних експериментів, формування навичок застосування точних і чутливих біофізичних методів досліджень, на вміння оцінити біофізичні параметри і вірно використати їх для побудови фізичних і математичних моделей біологічних об'єктів.

Завдання вивчення дисципліни: дати студентам сучасні знання про, будову і функціонування компонентів клітини на молекулярному рівні складу, дослідити взаємозв'язки структури і функції біологічних систем, молекулярних механізмів регуляції біологічних процесів; з'ясувати вивчення молекулярних основ структури та функціонування субклітинних утворів; засвоїти загальні закони обміну речовин і енергії на рівні клітини та вивчити шляхи та механізми трансформації різних видів енергії в живих системах; освоїти дисципліну для розуміння впливу фізичних явищ та процесів на життєві функції живих організмів та для використання цих знань в практиці; готувати майбутнього фахівця до наукової діяльності, продовження освіти.

### *Класичний масаж*

Мета вивчення дисципліни: формування у студентів спеціальних знань і практичних умінь, які зможуть застосовувати у спорті, вищих досягнень, фізичній реабілітації та оздоровчій фізичній культурі. В цілях кращого закріплення теоретичних знань про будову тіла людини необхідно на практичних заняттях вивчити топографію кісток, зв'язок і прикріплень, м'язів, нервових стволів, судин і лімфатичних вузлів.

Завдання вивчення дисципліни: гігієнічні основи масажу; показання і протипоказання до призначення масажу; основи окремих видів масажу: сегментарного; сполучно-тканинного; точкового; періостального; мобілізаційного; спортивного; реабілітаційного; самомасажу; форми і методи масажу; володіти технікою основних способів масажу; користуватися електровібромасажерами; обладнанням для підводного та водного душу масажу; володіти методиками різного типу масажу; надавати першу долікарську допомогу при травмах ОРА, втраті свідомості; користуватися пальпацією, перкусією, аускультатією.

### *Клінічний реабілітаційний менеджмент при дисфункціях внутрішніх органів*

Метою вивчення навчальної дисципліни є процес формування у студентів знань по терапії, закладання основ розуміння етіології, патогенезу,

клінічних проявів і можливих напрямів корекції захворювань внутрішніх органів, набуття майбутніми спеціалістами – фізичними терапевтами практичних навичок та умінь, які дозволять діагностувати та скласти програму реабілітації терапевтичних нозологій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «клінічний реабілітаційний менеджмент при дисфункціях внутрішніх органів» є: сформувані у студентів, наукові уявлення про етіологію, патогенез, клінічні прояви терапевтичних нозологій, навчити студентів основ діагностики захворювань внутрішніх органів, вказати на можливості фізичної реабілітації терапевтичної патології, навчити критично оцінювати медичну інформацію.

#### *Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях кардіореспіраторної системи*

Метою вивчення навчальної дисципліни є процес формування у студентів знань по кардіології та пульмонології, закладання основ розуміння етіології, патогенезу, клінічних проявів і можливих напрямів корекції захворювань кардіореспіраторної системи, набуття майбутніми спеціалістами – фізичними терапевтами практичних навичок та умінь, які дозволять організувати та провести реабілітаційні заходи при серцево – судинних та пульмонологічних нозологіях

Основними завданнями вивчення дисципліни «Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях кардіореспіраторної системи» є: сформувані у студентів, наукові уявлення про етіологію, патогенез, клінічні прояви захворювань кардіореспіраторної системи, навчити студентів основ діагностики кардіологічних та пульмонологічних захворювань, вказати на можливості фізичної реабілітації кардіо- та пульмонологічних нозологій, навчити організувати систему реабілітаційних заходів при кардіореспіраторних порушеннях, вміти критично оцінювати медичну інформацію з позицій доказової медицини.

#### *Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній терапії та ерготерапії*

Мета вивчення дисципліни: Ознайомити з особливостями управління в охороні здоров'я та навчити організації занять різними формами лікувальної фізичної культури у поєднанні з іншими засобами для відновлення або покращення здоров'я та фізичної працездатності осіб з порушеннями діяльності опорно-рухового апарату в клінічній практиці та післялікарняній реабілітації.

Завдання вивчення дисципліни: навчити здійснювати організацію занять різними формами лікувальної фізичної культури для відновлення або покращення здоров'я та фізичної працездатності осіб з порушеннями діяльності опорно-рухового апарату; структурувати послідовність і поєднання різних засобів фізичної терапії для відновлення здоров'я, фізичного стану, працездатності хворих з порушеннями діяльності опорно-рухового апарату в залежності від віку, характеру перебігу захворювання,

загального стану хворого, періоду та етапу реабілітації, рухового режиму; визначати фактори впливу засобів фізичної терапії на організм хворих порушеннями діяльності опорно-рухового апарату.

## **Перелік питань з вступного випробовування з фізичної реабілітації на здобуття ступеня «магістр»**

### *Основи практичної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії*

1. Історія становлення реабілітації у світі та в Україні
2. Зміст термінів «реабілітація», «реабілітація інвалідів», «реабілітаційні послуги», «реабілітаційні заходи», «медична реабілітація», «фізична реабілітація», «психологічна реабілітація».
3. Види реабілітації, їх характеристика
4. Методи медичної реабілітації, методи відновної терапії, їх характеристика
5. Головні завдання реабілітації.
6. Мета реабілітації
7. Завдання реабілітації в педіатричній практиці.
8. Реабілітаційні установи.
9. Завдання фахівця з фізичної реабілітації.
10. Характеристика та особливості основних принципів реабілітації
11. Основні засади біологічних, соціально-економічних, психологічних, морально-етичних, науково-медичних основ реабілітації.
12. Індивідуальна реабілітаційна програма.
13. Етапи формування реабілітаційної програми.
14. Види реабілітаційних програм та умови проведення.
15. Класифікація періодів медичної реабілітації згідно з рекомендаціями ВООЗ.
16. Етапність реабілітації. Характеристика кожного періоду.
17. Характеристика періодів застосування засобів фізичної реабілітації в терапевтичній практиці, в травматології, в ургентній хірургії, в плановій хірургії.
18. Характеристика рухових режимів у лікарняному періоді реабілітації:
19. Протипоказання до направлення хворих на реабілітаційне стаціонарне лікування.
20. Характеристика рухових режимів у післялікарняному періоді реабілітації.
21. Основні реабілітаційно-оздоровчі заклади. Поняття «санаторій», «курорт». Основні профілі санаторіїв. Класифікація курортів.
22. Показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування та реабілітації.
23. Сучасне тлумачення термінів «абілітація», «соціальна реабілітація», «соціальна допомога», «професійна реабілітація», «трудова реабілітація»,

«професійна адаптація», «робоче місце інваліда», «спеціальне робоче місце інваліда».

24. Характеристика професійної адаптації, реадaptaції, перекваліфікації.

25. Класифікація та характеристика основних засобів фізичної реабілітації

26. Особливості та переваги ЛФК в порівнянні з іншими засоби фізичної реабілітації.

27. Дидактичні принципи ЛФК.

28. Завдання ЛФК в комплексному лікуванні та реабілітації.

29. Показання та протипоказання до застосування ЛФК.

30. Механізм лікувальної дії фізичних вправ.

31. Загальні вимоги до методики проведення занять з ЛФК.

32. Дозування фізичного навантаження.

33. Класифікація та характеристика засобів ЛФК

34. Різновиди фізичних вправ. Класифікація гімнастичних вправ за анатомічною ознакою, характером м'язового скорочення, характером вправ, тощо.

35. Особливості дихальних вправ: динамічних, статичних, дренажних.

36. Спортивно-прикладні вправи в системі фізичної реабілітації.

37. Ігри в ЛФК: малорухливі, рухливі, спортивні, ті, що проводяться на місці.

38. Класифікація та характеристика форм ЛФК.

39. Особливості проведення індивідуальних, малогрупових, групових та самостійних занять лікувальною гімнастикою.

40. Характеристика позитивної реакції на фізичне навантаження, основні ознаки невідповідності фізичного навантаження, поняття про толерантність та поріг толерантності до фізичного навантаження.

41. Сутність лікувального масажу, характеристика основних прийомів масажу.

42. Характеристика систем масажу, форм масажу, методів масажу.

43. Вплив масажу на системи організму: на ЦНС, шкіру, м'язову систему, зв'язково-суглобовий апарат, кровоносну і лімфатичну систему, на дихальну систему та обмін речовин.

44. Основні напрямки масажних рухів, умови проведення масажу.

45. Основні показання та протипоказання до лікувального масажу.

46. Основи фізіотерапії. Класифікація фізичних чинників лікування та реабілітації.

47. Принципи фізіотерапії. Загальні та специфічні протипоказання до фізіотерапевтичних процедур.

48. Механотерапія в системі фізичної реабілітації: особливості механотерапії, мета.

49. Типи апаратів для проведення механотерапії.

50. Спеціальні покази та протипоказання до механотерапії.

51. Покази та протипоказання до механотерапії загальної дії.

52. Правила поєднання засобів фізичної реабілітації.

53. Оцінка ефективності реабілітації
54. Характеристика основних видів контролю: експрес-контроль, поточний контроль, етапний контроль.
55. Види відновлення працездатності хворих і інвалідів.
56. Етичний кодекс фахівця з фізичної реабілітації.
57. Права пацієнта. Конфіденційність, її збереження та порушення. Збереження лікарської таємниці.
58. Правила спілкування з пацієнтом. Особистісна реакція на патологічний стан.
59. Вербальне спілкування. Невербальне спілкування. Фактори, що перешкоджають спілкуванню.
60. Принцип колегіальності у медичному колективі.

### *Основи медичних знань, професійна етика та деонтологія*

1. Значення медицини для людства та її місце серед інших наук.
2. Історичний розвиток медицини.
3. Видатні вчені-медики нашого часу.
4. Місця пальпації лімфатичних вузлів.
5. Методика опитування хворого.
6. Поняття про здоров'я і хворобу.
7. Значення екзогенних та ендогенних факторів у виникненні і розвитку захворювання.
8. Профілактична медицина. Індивідуальне і суспільне здоров'я.
9. Методи клінічного обстеження хворого.
10. Лабораторні та інструментальні методи дослідження.
11. Основні принципи загального огляду хворого.
12. Суб'єктивне обстеження хворого.
13. Скарги хворого.
14. Анамнез життя та хвороби хворого.
15. Об'єктивне обстеження хворих.
16. Методи пальпації.
17. Перкусія. Види перкусії.
18. Аускультация. Інтерпретація отриманих даних.
19. Що таке діагноз? Визначення, види діагнозу.
20. Методи обстеження дихальної системи.
21. Методи клінічного обстеження хворих із патологією органів дихання.
22. Інструментальні та лабораторні методи дослідження органів дихання.
23. Основні клінічні синдроми захворювань дихальної системи.
24. Аускультация, перкусія при захворюваннях органів дихання.
25. Методика накладання компресів, гірчичників, лікування банок.
26. Методика вимірювання температури тіла людини.
27. Синдром бронхо- та ларингоспазму.
28. Методи обстеження травної системи.
29. Захворювання органів кровообігу.

30. Групи ризику захворювань серцево-судинної системи.
31. Методи клінічного обстеження хворих із серцево-судинною патологією.
32. Інструментальні та лабораторні методи дослідження кардіологічних хворих.
33. Основні клінічні синдроми серцево-судинної патології.
34. Вимірювання пульсу та артеріального тиску.
35. Синдром серцевої недостатності.
36. Синдром судинної недостатності.
37. Синдром артеріальної гіпертензії.
38. Синдром артеріальної гіпотензії.
39. Основні симптоми захворювань сечовидільної системи.
40. Роль екзогенних та ендогенних факторів у розвитку захворювань шлунково-кишкового тракту.
41. Методи клінічного обстеження хворих із патологією шлунково-кишкового тракту.
42. Інструментальні та лабораторні методи дослідження шлунково-кишкового тракту.
43. Основні клінічні синдроми захворювань шлунково-кишкового тракту.
44. Загальна реакція організму на травму.
45. Загальне поняття про травму та травматичну хворобу.
46. Види травм. Клініка, діагностика.
47. Особливості обстеження потерпілого із травмою.
48. Перша допомога при забоях , розтягненнях, вивихах.
49. Переломи, класифікація переломів.
50. Клінічна картина при переломах.
51. Перша допомога при переломах.
52. Порушення постави, та фактори, що впливають на порушення постави.
53. Методи зупинки зовнішньої кровотечі.
54. Охарактеризувати види кровотеч.
55. Правила накладання кровоспинного джгута, можливі помилки.
56. Поняття – інфекція, інфекційна хвороба, інфекційний процес.
57. Роль мікроорганізму у виникненні й розвитку інфекційного процесу.
58. Роль макроорганізму у виникненні й розвитку інфекційного процесу.
59. Вплив зовнішнього середовища на виникнення і розвиток інфекційного процесу.
60. Форми прояву інфекції.
61. Основні періоди інфекційного процесу.
62. Шляхи і способи проникнення мікробів в організм.
63. Основні риси інфекційних хвороб.
64. Розкрити зміст понять – спорадичні випадки, епідемія, пандемія.
65. Гострі отруєння. Перша допомога.
66. Алергічні реакції.
67. Утоплення. Перша допомога.
68. Тепловий та сонячний удар. Перша допомога.

69. Електротравма. Перша допомога.

70. Серцево-легенева реанімація, основні методи та техніка проведення.

*Анатомія та фізіологія людини (за професійним спрямуванням)*

1. Поняття про рефлекс. Рефлекторна дуга, її складові.
  2. Лейкоцити, їх структура, класифікація та функції.
  3. Анатомічна будова спинного мозку. Розташування сірої та білої речовини в спинному мозку.
  4. Структура нефрону. Стадії сечоутворення.
  5. Структура і функції плазматичної мембрани.
  6. Будова шлунку, його основні функції. Шлункові залози.
  7. Базальні ганглії, їх розташування, анатомічна будова, основні функції.
  8. Вплив симпатичної системи на серце.
  9. Гіпоталамо-гіпофізарна система, її анатомічна будова та функції.
  10. Вплив парасимпатичної системи на серце.
  11. Механізм скорочення скелетних м'язів.
  12. Травлення в ротовій порожнині.
  13. Будова синапса. Механізм передачі збудження через синапс.
  14. Групи крові по системі АВО.
  15. Регуляція рівня кальцію в крові. Гормони, що впливають на рівень кальцію.
  16. Поняття про основний обмін. Вимоги для його вимірювання.
  17. Потенціал дії. Визначення, фази, механізм формування.
  18. Температура тіла. Основні шляхи тепловіддачі.
  19. Сумація скорочень м'язів. Тетанус, його види.
  20. Слинні залози. Слина, її склад. Регуляція слиновиділення.
  21. Види транспорту через плазматичну мембрану.
  22. Дихальний цикл. Механізм вдиху.
  23. Соматотропний гормон. Його ефекти, механізми регуляції виділення.
- Патології, які виникають при гіпо – і гіперфункції СТГ.
24. Реабсорбція в нефроні. Поняття про порогові та безпорогові речовини.
  25. Структура та функції довгастого мозку.
  26. Загальний план будови дихальної системи. Функції верхніх дихальних шляхів.
  27. Структура та функції середнього мозку.
  28. Депресорний рефлекс. Його основні механізми.
  29. Структура та функції гіпоталамуса.
  30. Транспорт кисню кров'ю. Крива дисоціації оксигемоглобіну.
  31. Будова суглоба. Основні та додаткові структури. Осі руху.
  32. Пресорний рефлекс, його механізми.
  33. Анатомічна структура хребта. Хребець, його основні частини.
  34. Транспорт вуглекислого газу кров'ю.
  35. Будова та класифікація кісток.

36. Загальний план будови лімфатичної системи. Лімфатичні вузли, їх будова та функції.
37. Будова м'язу. Основні функції м'язів.
38. Шлунковий сік, його основні компоненти. Механізм регуляції його виділення.
39. Жовч, її склад та функції.
40. У хворого відсутній зіничний рефлекс. На якому рівні уражений головний мозок?

### *Преформовані фізичні чинники*

1. Вимоги до кабінету фізіотерапії.
2. Техніка безпеки під час роботи у фізкабінеті.
3. Обов'язки медичної сестри фізкабінету.
4. Види струмів, які застосовуються для електролікування.
5. Вид струму, що їх використовують для електрофорезу й гальванізації.
6. Апарати для гальванізації, вимоги до гідрофільних прокладок і електродів для гальванізації.
7. Методики проведення гальванізації.
8. Розрахунок величини струму під час проведення гальванізації.
9. Що необхідно враховувати під час проведення електрофорезу?
10. Розрахунок витрати лікарської речовини під час проведення електрофорезу.
11. Види гідрофільних прокладок.
12. Ускладнення, що виникають під час гальванізації та електрофорезу, причини ускладнень, допомога.
13. Показання і протипоказання до гальванізації і електрофорезу.
14. Особливості проведення гальванізації та електрофорезу в дітей.
15. Правило полярності при електрофорезі.
16. Характеристика імпульсних струмів низької частоти, низької напруги. Види імпульсних струмів.
17. Вид імпульсного струму, що застосовується для електросну. Фізіологічна дія його на організм.
18. Особливості будови електродів для електросну. Методика проведення електросну.
19. Вимоги до кабінету електросну.
20. Показання і протипоказання до електросну.
21. Електродіагностика та електростимуляція. Апарати для електростимуляції.
22. Види електродів, що застосовуються для електростимуляції. Ділянки розміщення електродів для електростимуляції.
23. Методика проведення електростимуляції.
24. Діадинамічні струми, характеристика струмів та їх модуляцій.
25. Види електродів, що застосовуються для діадинамотерапії, апарати для ДД-терапії.
26. Методика проведення діадинамотерапії, дозування величини струму.



27. Показання і протипоказання до проведення ДД-терапії.
28. Фізіологічна й лікувальна дія діадинамічних струмів.
29. Синусоїдні імпульсні струми, їх особливості.
30. Апарати для ампліпульстерапії, електроди, методики розміщення електродів.
31. Методика проведення ампліпульстерапії, дозування.
32. Апарати для франклінізації. Техніка і методика проведення процедури.
33. Механізм дії індуктотермії.
34. Техніка безпеки при індуктотермії.
35. Методики проведення індуктотермії індуктором-дискон та індуктором-кабелем.
36. Дозування при індуктотермії, дози, особливості проведення індуктотермії дітям.
37. Показання і протипоказання до індуктотермії.
38. Механізм дії струмів д'Арсонваля. Характеристика струмів.
39. Апарати для дарсонвалізації, особливості будови електродів для дарсонвалізації. Оброблення електродів.
40. Метод лікування ультратонтерапія. Характеристика струмів.
41. Методики проведення дарсонвалізації, дозування.
42. Показання і протипоказання до проведення дарсонвалізації.
43. Лікувальний чинник у методі УВЧ-терапії. Апарати УВЧ — портативні і стаціонарні. Конденсаторні пластини.
44. Фізіологічна і лікувальна дія УВЧ-терапії.
45. Повітряний зазор, його значення, дотримання повітряного зазору у випадку лікування дітей.
46. Дози УВЧ-терапії.
47. Особливості проведення УВЧ дітям.
48. Показання і протипоказання до проведення УВЧ.
49. Апарати мікрохвильової терапії.
50. Заходи охорони праці під час роботи з апаратами мікрохвильової терапії.
51. Методики проведення мікрохвильової терапії, дозування.
52. Показання і протипоказання до мікрохвильової терапії.
53. Фізична характеристика ультразвуку, механізм терапевтичної дії.
54. Апарати стаціонарні і портативні, випромінювачі-вібратори.
55. Методики визначення наявності ультразвукових коливань у випромінювачі.
56. Методики проведення ультразвукової терапії, дозування.
57. Лікарський електрофонофорез.
58. Показання і протипоказання для проведення ультразвукової терапії.
59. Інгаляційна терапія. Аерозольтерапія, лікарські суміші, що застосовуються для інгаляцій.
60. Світлолікування. Оптичне випромінювання.
61. Фізіологічна дія інфрачервоного, видимого та ультрафіолетового випромінювання.

62. Біологічна доза, її визначення.
63. Схеми загального ультрафіолетового опромінювання.
64. Ускладнення, що виникають при УФ опромінюванні, причини їх.
65. Варіанти місцевого опромінювання.
66. Класифікація водолікувальних процедур.
67. Класифікація ванн за складом, температурою, тривалістю.
68. Класифікація душів за тиском, температурою, формою струменя.
69. Класифікація лікувальних грязей.
70. Зберігання, регенерація, нагрівання лікувальних грязей.
71. Механізм дії парафіно- та озокеритолікування.
72. Методики лікування глиною, піском.
73. Методики парафіно- та озокеритолікування.
74. Визначення курорту, санаторію. їх класифікація.
75. Принципи лікування на курортах, показання і протипоказання.

### *Терапевтичні вправи*

1. Історія застосування фізичних вправ у Стародавньому Китаї та Індії.
2. Розвиток лікувальної гімнастики у Стародавній Греції та Римі.
3. Вплив фізичних вправ на здоров'я людини у розумінні лікаря і філософа Сходу Абу-Алі Ібн Сіна (Авіцена).
4. Правила становленням шведської системи лікарської гімнастики П. Лінга.
5. П.Ф. Лесгафт як засновник наукової системи фізичного виховання та динамічної анатомії.
6. Петербурзький інститут підвищення кваліфікації лікарів.
7. Введення у науку терміна «лікувальна фізична культура».
8. Загальна характеристика термінів «фізична реабілітація» та «лікувальна фізична культура».
9. Механізми лікувальної дії фізичних вправ на організм хворого.
10. Засоби лікувальної фізичної культури.
11. Класифікації гімнастичних вправ.
12. Ранкова гігієнічна гімнастика.
13. Лікувальна гімнастика.
14. Самостійні заняття.
15. Лікувальна ходьба. Теренкур.
16. Спортивні вправи та ігри.
17. Періоди застосування ЛФК.
18. Загальна характеристика гідрокінезитерапії.
19. Гімнастичні вправи у воді.
20. Вертикальне витягнення хребта у воді.
21. Горизонтальне витягнення хребта у воді.
22. Витягнення хребта у ванні шляхом провисання тулуба у воді.
23. Витягнення кінцівок у воді.
24. Правила проведення купання та плавання.

25. Основні методичні вимоги застосування терапевтичних вправ.
26. Використання терапевтичних вправ під час різних рухових режимів.
27. Ефективність застосування терапевтичних вправ.
28. Правила визначення толерантності до фізичних навантажень.
29. Методика поєднання терапевтичних вправ з іншими засобами фізичної реабілітації.
30. Методика поєднання масажу з іншими засобами фізичної реабілітації.
31. Методика поєднання фізіотерапії, працетерапії та механотерапії.
32. Протипоказання до виконання фізичних вправ при різних захворюваннях.
33. Принципи застосування ЛФК.
34. Вимоги до проведення лікувальної гімнастики на різних етапах лікування.
35. Вимоги до проведення ранкової гігієнічної гімнастики.
36. Основні критерії початку застосування фізичних вправ.
37. Правила визначення величини тренувальних навантажень.
38. Правила ходьби та інших аеробних навантажень.
39. Методика проведення лікувальної гімнастики.
40. Показання та протипоказання до проведення ЛФК при гіпертонії.
41. Завдання ЛФК при гіпертонічній хворобі.
42. Методика використання гімнастичних вправ та масажу.
43. Методика проведення лікувальної гімнастики.
44. Рекомендовані терапевтичні вправи при гіпотонії.
45. Показання та протипоказання при гіпотонії.
46. Завдання ЛФК при гіпотонічній хворобі.
47. Правила виконання терапевтичних вправ у різних лікарняних режимах.
48. Рекомендовані форми ЛФК при гіпотонії.
49. Різновиди дихальних вправ при захворюваннях дихальної системи.
50. Дренажні положення та дренажні вправи.
51. Терапевтичні вправи при ураженні правої та лівої легень.
52. Основні завдання ЛФК при захворюваннях органів травлення.
53. Методика виконання терапевтичних вправ при хронічному гастриті.
54. Методика виконання терапевтичних вправ при виразковій хворобі.
55. Методика виконання терапевтичних вправ при хронічному холециститі.
56. Методика виконання терапевтичних вправ при дискинезіях жовчовивідних шляхів.
57. Методика виконання терапевтичних вправ при ожирінні.
58. Методика виконання терапевтичних вправ при цукровому діабеті.
59. Методика виконання терапевтичних вправ при подагрі.

### *Дефектологія*

1. Дати визначення поняття “аномальна дитина”.
2. Визначення, предмет і основні задачі дефектології.

3. Види дитячих аномалій, їх причини.
4. Наведіть приклади первинного дефекту та вторинних відхилень при різних видах дитячих аномалій.
5. Які ознаки аномального розвитку легше піддаються виправленню. Чому.
6. Від чого залежить своєрідність розвитку аномальної дитини.
7. Основні завдання дефектології.
8. Розкрити зміст поняття "компенсація". Які фактори відіграють головну роль у розвитку компенсаторних процесів аномальної дитини.
9. Обґрунтуйте необхідність корекційно-виховної роботи з аномальними дітьми та розкажіть про умови підвищення її ефективності.
10. Роль слуху в розвитку дитини.
11. До яких особливостей розвитку призводить порушення слухової функції.
12. Дати класифікацію слухових порушень та назвіть їх причини.
13. Порівняйте особливості розвитку глухої, пізноглухої та слабочуючої дитини. Назвіть загальні та відмінні риси розвитку цих категорій дітей.
14. Що повинен знати вчитель початкових класів про дітей з різними вадами слуху, які навчаються в загальноосвітній школі.
15. Як впливають глибокі порушення зору на особливості психічного розвитку дитини.
16. За якими ознаками диференціюють дітей з дефектами зорового аналізатора.
17. Чим відрізняються картини розвитку сліпих і слабозорих дітей? Що спільного між ними.
18. Розкажіть про шляхи соціальної адаптації дітей з порушенням зору.
19. У чому полягає профілактика порушення зору в дітей у початковій школі? Заходи з охорони зору дітей у школі.
20. Охарактеризуйте поняття мовного порушення.
21. Які сторони мовного розвитку можуть бути порушені у дітей? Розкажіть про причини таких порушень.
22. У чому полягає принцип системного підходу до мовних порушень.
23. Обґрунтуйте вплив мовних порушень на хід розвитку дитини.
24. Назвіть різні типи недорозвиненості мови.
25. Назвіть основні види логопедичної допомоги.
26. Дати визначення розумової відсталості.
27. Чим відрізняється олігофренія від інших категорій розумової відсталості.
28. Охарактеризуйте основні особливості психічного розвитку дітей-олігофренів.
29. Які ви знаєте форми олігофренії? Що спільного та які якісні відмінності між ними.
30. Як поділяють олігофренів за глибиною інтелектуального дефекту.
31. Чим відрізняється імбеціальність від ідіотії.

32. Чому в дітей, у яких розумова відсталість виникла на більш пізніх етапах життя, інтелектуальний розвиток дещо вищий, ніж в олігофренів? Назвіть такі категорії розумової відсталості.

33. На що принципово важливо звернути увагу в роботі з розумово відсталими дітьми з психічними захворюваннями, такими, як епілепсія, шизофренія тощо.

34. Назвіть та обґрунтуйте основні вимоги до корекційної роботи з дітьми-олігофренами.

35. Наведіть приклади на кожен вид пізнавальних завдань, які використовують для корекції інтелектуального розвитку розумово відсталих дітей.

36. Чому діти із затримкою психічного розвитку потребують спеціальних умов навчання.

37. Назвіть основні причини затримки психічного розвитку дитини.

38. Чим діти із затримкою психічного розвитку схожі, а чим принципово відрізняються від розумово відсталих.

39. Дати психолого-педагогічне обґрунтування головних вимог до проведення навчальної та корекційно-виховної роботи з учнями із затримкою психічного розвитку.

40. Назвіть причини сліпоглухонімоти.

41. Які основні принципи системи навчання сліпоглухонімих розробленої І.П. Соколянським та О.І. Мещеряковим.

42. Дати визначення складного (комбінованого) дефекту.

43. У чому особливості розвитку й вивчення дітей з комплексними дефектами.

44. Основні причини порушень опорно-рухового апарату у дітей. Як ці порушення відображаються на особливостях розвитку дитини.

45. Охарактеризуйте головні напрями корекційно-виховної роботи при порушенні опорно-рухового апарату у дітей та вимоги до такої роботи.

46. Особливості розвитку дітей з реактивними станами та конфліктними переживаннями? Назвіть причини цих станів.

47. Наведіть приклади ситуацій із шкільного життя дитини, які можуть травмувати її психіку.

48. Дати визначення психопатії, назвіть її основні ознаки.

49. Назвіть причини розладів опорно-рухового апарату у дітей.

50. Дати визначення ДЦП.

51. Назвіть основні форми ДЦП.

52. Ступені ДЦП.

53. Де навчаються діти з порушеннями опорно-рухового апарату.

54. Назвіть обов'язки, спільні для педагогів загальної та спеціальної шкіл, а також специфічні завдання дефектологів.

### *Геронтологія*

1. Предмет та завдання геронтології. Зв'язок геронтології з іншими науками.

2. Визначити тактичні і стратегічні завдання геронтології.
3. Історія розвитку геронтології.
4. Старіння і старість.
5. Вікова періодизація
6. Видова тривалість життя
7. Тривалість життя чоловіків і жінок.
8. Історія омолодження.
9. Клітинні теорії старіння
10. Системні теорії старіння.
11. Зміни маси тіла при старінні
12. Зміни функцій клітин при старіння
13. Особливості імунітету при старінні.
14. Функції крові при старінні.
15. Загальні зміни серцево-судинної системи при старіння.
16. Зміни функції білої крові при старінні.
17. Особливості дихальної системи у престарілих.
18. Функції шлунково-кишкового тракту.
19. Ендокринні функції.
20. Особливості теплового обміну в старості.
21. Функції нирок при старінні.
22. Вікові зміни у жіночій статевій системі.
23. Вікові зміни у чоловічій статевій системі.
24. Зміни зовнішніх покривів.
25. Зміни опорно-рухового апарату.
26. Особливості слуху, нюху та дотику при старінні.
27. Особливості зорової функції при старінні.
28. Особливості сенсорних систем при старінні.
29. Функції нервової системи і психічна діяльність.
30. Механізми нервової регуляції довільних рухів, пози і рівноваги при старінні.
31. Раціональне харчування як запорука довголіття.
32. Роль жирів для збереження молодості і здоров'я.
33. Роль білків для збереження молодості і здоров'я.
34. Роль вуглеводів для збереження молодості і здоров'я.
35. Значення вітамінів для збереження молодості і здоров'я.
36. Значення вітаміну А для збереження молодості і здоров'я.
37. Значення вітамінів В<sub>1</sub> та В<sub>2</sub> для збереження молодості і здоров'я.
38. Значення вітамінів В<sub>3</sub> та В<sub>5</sub> для збереження молодості і здоров'я
39. Значення вітамінів В<sub>6</sub> та В<sub>9</sub> для збереження молодості і здоров'я.
40. Значення вітаміну С для збереження молодості і здоров'я.
41. Значення вітаміну D для збереження молодості і здоров'я.
42. Значення вітаміну Е для збереження молодості і здоров'я.
43. Роль солей калію та кальцію для збереження молодості і здоров'я.
44. Значення солей магнію та заліза для збереження молодості і здоров'я
45. Значення солей фосфору для збереження молодості і здоров'я.

46. Значення ванадію, сірки та кухонної солі для збереження молодості і здоров'я.
47. Значення міді, йоду та кремнію для збереження молодості і здоров'я.
48. Значення кобальту та цинку для збереження молодості і здоров'я.
49. Рух як запорука довголіття.
50. Стон психіки і здоров'я.
51. Роль емоцій для збереження здоров'я.
52. Геріатричні засоби (геропротектори).
53. Роль антиретиккулярної цитотоксичної сироватки Богомольця (АЦС) у збереженні молодості та здоров'я.
54. Роль новокаїнотерапії у збереженні молодості та здоров'я

### *Фізіологія спорту та рухової активності*

1. Фізіологія фізичних вправ, як навчальна та наукова дисципліна.
2. Методи досліджень у фізіології фізичних вправ.
3. Історія розвитку фізіології фізичних вправ
4. Фізіологічна класифікація фізичних вправ (за характеристиками активності м'язів).
5. Фізіологічна класифікація фізичних вправ (енергетична характеристика)
6. Фізіологічна класифікація спортивних вправ. Стандартні (стереотипні) вправи.
7. Фізіологічна класифікація фізичних вправ. Циклічні рухи.
8. Фізіологічна класифікація фізичних вправ. Ациклічні рухи.
9. Фізіологічна класифікація спортивних вправ (за навантаженням на енергетичні системи)
10. Фізіологічна характеристика циклічних анаеробних вправ.
11. Функціональна характеристика станів при спортивній діяльності. Стійкий стан.
12. Фізіологічна характеристика аеробних циклічних вправ.
13. Фізіологічна класифікація ациклічних вправ.
14. Передстартовий стан. Розминка.
15. Впрацювання, "мертва точка", "друге дихання".
16. Втома. Основні ознаки і механізми втоми.
17. Особливості втоми при виконанні вправ різної потужності.
18. Фізіологічні зміни в організмі при перетренуванні та перенапруженні.
19. Відновлення функцій після фізичної роботи.
20. Механізм відновлення, його фази.
21. Адаптація серцево-судинної системи до фізичних навантажень.
22. Кисневий борг і відновлення енергетичних запасів організму.
23. Відновлення запасів кисню.
24. Відновлення фосфогенів.
25. Відновлення глікогену.
26. Відновлення. Виведення молочної кислоти.
27. Механізми втоми. Активний відпочинок.
28. Характеристика засобів відновлення.

29. Фізіологічні основи м'язової сили.
30. Максимальна статична сила і довільна статична сила м'язів. Силовий дефіцит.
31. Характеристика засобів відновлення.
32. Зв'язок довільної сили і витривалості.
33. Робоча гіпертрофія м'язів. Андроґени, їх вплив на гіпертрофію.
34. Фізіологічні основи швидкісно-силових якостей (потужності).
35. Силовий компонент потужності (динамічна сила). Вибухова сила.
36. Швидкісний компонент потужності.
37. Енергетична характеристика швидкісно-силових вправ.
38. Аеробні можливості організму і витривалість.
39. Система зовнішнього дихання і витривалість.
40. Система крові і витривалість.
41. Система кровообігу і витривалість.
42. Особливості м'язового апарату при тренуванні витривалості.
43. Умовно-рефлекторні механізми як фізіологічна основа формування рухових навичок.
44. Сенсорні і виконавчі (оперантні) компоненти рухового навичку.
46. Значення раніше вироблених рухів для формування складних рухових актів.
47. Динамічний стереотип і екстраполяція в спортивних рухових навичках.
48. Стадії (фази) формування рухового навичку та діяльність м'язів при його формуванні.
49. Роль аферентації (зворотних зв'язків) в формуванні і збереженні рухового навичку.
50. Характеристика діяльності м'язів при формуванні рухового навичку
51. Інтеграція в центральній нервовій системі аферентних і інших факторів, що передують програмуванню руху.
52. Програмування рухового акту з врахуванням стану виконавчих приладів.
53. Стійкість рухової навички і тривалість її збереження. Рухова пам'ять.
54. Фізіологічне обґрунтування принципів навчання спортивній техніці.
55. Спортивна техніка і енергетична економність виконання фізичних вправ.
56. Фізичні механізми терморегуляції в умовах підвищеної температури і вологості повітря.
57. Теплова адаптація (акліматизація).
58. Фізіологічні особливості спортивної діяльності в умовах пониженої температури повітря.
60. Гострі фізіологічні наслідки пониженого атмосферного тиску.
61. Гірська акліматизація (адаптація до висоти).
62. Спортивна працездатність в умовах середньогір'я і після повернення на рівень моря.



63. Фізіологічні наслідки підвищеного атмосферного тиску (виконання фізичних навантажень під водою).
64. Зміна поясно-кліматичних умов та спортивна працездатність.
65. Менструальний цикл і фізична працездатність.
66. Роль ендокринної системи в адаптації до фізичних навантажень.
67. Адаптація систем дихання і крові до фізичних навантажень.
68. Специфічність тренувальних результатів при різних умовах зовнішнього середовища.
69. Здатність до тренування і поворотність наслідків тренувань.
70. Фізіологічні закономірності (принципи) занять спортом. Основні функціональні наслідки тренування.
71. Діагностика тренуваності.
72. Специфічність адаптації в процесі тренування
73. Дозування тренувальних навантажень. Інтенсивність, тривалість, частота і об'єм тренувальних навантажень.
74. Функціональна характеристика спортсменів-школярів.
75. Питний режим.
76. Залежність функціональних можливостей організму жінок від розмірів тіла.
77. Порогові тренувальні навантаження.
78. Силові, швидко-силові та аеробні можливості організму жінок.
79. Аеробна працездатність і витривалість жінок.
80. Менструальний цикл і фізична працездатність.
81. Зворотність тренувальних результатів.
82. Особливості адаптації до фізичних навантажень.
83. Індивідуальний розвиток і вікова періодизація. Біологічний вік. Акселерація.
84. Вікові особливості фізіологічних функцій і систем у дітей шкільного віку.
85. Вікові особливості розвитку опорно-рухового апарату і рухових якостей у дітей шкільного віку.
86. Адаптація до фізичних навантажень різної відносної потужності.
87. Специфічність тренувальних наслідків.
88. Механічні чинники і енергетика плавання.
89. Особливості максимального споживання кисню та киснево-транспортної системи при плаванні.
90. Особливості терморегуляції при плаванні.

#### *Технічні засоби реабілітації*

1. Системи ортезів на хребет.
2. Системи ортезів на верхні кінцівки.
3. Системи ортезів на нижні кінцівки.
4. Системи протезів верхніх та нижніх кінцівок.
5. Крісла колісні з ручним керуванням, які приводяться в рух супроводжуючою особою.

6. Крісла колісні з подвійним ручним керуванням від задніх коліс.
7. Крісла колісні з подвійним ручним керуванням від передніх коліс..
8. Система шифрування засобів для ходіння, керованих однією та обома рукою.
9. Ходунки на колесах..
10. Захисні засоби, що надягаються на тіло.
11. Допоміжні засоби для особистої гігієни.
12. Допоміжні засоби для прання, купання та прийняття душу.
13. Допоміжні засоби для переміщення або переносу.
14. Особливості конструкції профілактора Євмінова.
15. Програми реабілітації на профілакторі Євмінова відповідно до порушень опорно-рухового апарату.
16. Поняття механотерапії.
17. Показання та протипоказання до застосування механотерапії.
18. Методика застосування механотерапії. Типи механотерапевтичних апаратів.
19. Вправи на тренажерах.
20. Історичні аспекти застосування апаратів блокового типу.
21. Історичні аспекти застосування апаратів маятникового типу.
22. Історичні аспекти застосування апаратів, що діють за принципом важеля.
23. Характеристика тренажерів нового покоління.
24. Технічні характеристики тренажерів нового покоління.
25. Основні моделі тренажерів.
26. Застосування кардіотренажерів у відновному лікуванні хворих та інвалідів.
27. Застосування силових тренажерів у відновному лікуванні хворих та інвалідів.
28. Показання та протипоказання до застосування тренажерів нового покоління у відновному лікуванні хворих та інвалідів.
29. Поняття працетерапії
30. Показання та протипоказання до застосування працетерапії.
31. Види працетерапії.
32. Фізіологічний ефект застосування працетерапії.
33. Облаштування кабінету працетерапії.
34. Особливості дозування навантаження у використанні тренажерів при вадах та захворюваннях серцево-судинної та дихальної системи.
35. Особливості дозування навантаження у використанні тренажерів при вадах та захворюваннях нервової системи та порушень шлунково-кишкового тракту.
36. Особливості дозування навантаження у використанні тренажерів при порушеннях та захворюваннях опорно-рухового апарату.
37. Особливості застосування тренажерів на амбулаторному етапі відновного лікування.
38. Застосування тренажерів у домашніх умовах із супроводом методиста.

39. Застосування тренажерів у домашніх умовах самостійно.
40. Ендопротезування. Застосування протезів, створених на 3D-принтері.
41. Закордонний досвід застосування технічних засобів реабілітації в умовах лікувального закладу, домашніх умовах та в закладах санаторно-курортного типу.
42. Медичний супровід та супровід інструкторів-методистів у процесі реабілітації хворих та інвалідів із застосуванням тренажерних пристроїв.
43. Застосування реабілітаційних технічних засобів у закладах спортивно-оздоровчого профілю державної форми власності.
44. Застосування реабілітаційних технічних засобів у закладах спортивно-оздоровчого профілю приватної форми власності.
45. Забезпечення технічними засобами реабілітації окремих категорій населення в Україні.
46. Забезпечення технічними засобами реабілітації окремих категорій населення в країнах Європи та Америки.
47. На чому базується принцип дії апаратів механотерапії.
48. Яких принципів дотримуються, застосовуючи механотерапію у відновному лікуванні?
49. Тривалість утримання статичних положень на профілакторі Євмінова на перших заняттях.
50. Ізотонічні тренажери для пасивних тренувань.
51. Модель тренажера «Макс-81».
52. Модель тренажера «Макс-85».
53. Модель тренажера «Макс-88».
54. Основні параметри, що характеризує роботу аеробних тренажерів.
55. Роботизовані нижні кінцівки.
56. Розробка протезу, що з'єднується напряму з тканинами організму.
57. Обов'язкові умови для призначення беззамкового апарату.
58. Спортивні інвалідні візки. Призначення.
59. Універсальні інвалідні візки. Призначення.
60. Посилені інвалідні візки. Призначення.
61. Активні інвалідні візки. Призначення.
62. Кімнатні інвалідні візки. Призначення.
63. Розміщення устаткування кухні у квартирі для інвалідів-візочників.
64. Ширина внутрішньоквартирних коридорів в житлових будинках при проектуванні для інвалідів-візочників.

### *Медична та біологічна фізика*

1. Предмет і завдання біофізики.
2. Біологічні і фізичні процеси і закономірності в живих системах.
3. Методологічні питання біофізики.
4. Історія розвитку біофізики.
5. Місце біофізики в науковій картині світу.
6. Термодинаміка рівноважних станів.
7. Перший закон термодинаміки. Ентальпія. Закон Геса.

8. Калориметрія. Другий закон термодинаміки.
9. Термодинамічні потенціали.
10. Зміна стандартної вільної енергії та константа рівноваги. Електрохімічний потенціал.
11. Термодинаміка незворотних процесів. Зміна ентропії у відкритих системах.
12. Швидкість ентропії та дисипативна функція.
13. Теорема Пригожина. Стійкість стаціонарного стану.
14. Нелінійна термодинаміка.
15. Структура і функціонування біологічних мембран
16. Мембрана як універсальний компонент біологічних систем.
17. Розвиток уявлень про структурну організацію мембран.
18. Характеристика мембранних білків.
19. Характеристика мембранних ліпідів.
20. Динаміка структурних елементів мембрани.
21. Білок-ліпідні взаємодії. Вода як складовий елемент біомембран.
22. Модельні мембранні системи. Моношар на межі розділу фаз. Бішарові мембрани.
23. Фізико-хімічні механізми стабілізації мембран.
24. Особливості фазових переходів в мембранних системах.
25. Обертальна і трансляційна рухливість фосфоліпідів, фліп-флоп переходи. Рухливість мембранних білків.
26. Вплив зовнішніх (екологічних) факторів на структурно-функціональні характеристики біомембран.
27. Поверхневий заряд мембранних систем; походження електрокінетичного потенціалу.
28. Явище поляризації в мембранах.
29. Дисперсія електропровідності, ємності, діелектричної проникності.
30. Залежність діелектричних втрат від частоти.
31. Особливості структури живих клітин і тканин, що лежать в основі їх електричних властивостей.
32. Пасивний і активний транспорт речовин через біомембрани.
33. Фізичні основи гемодинаміки.
34. Рівняння нерозривного потоку.
35. Види тисків. Рівняння Бернуллі.
36. Робота з подолання сил внутрішнього тертя потоку рідини.
37. Рівняння Ньютона для в'язкої рідини.
38. Число Рейнольдса. Закон Гагена Пуазейля.
39. Фізичні властивості крові. Щільність і відносна в'язкість крові.
40. Рух еритроцитів в судинній системі.
41. Швидкість осідання еритроцитів.
42. Серце як механічна система. Фази скорочення серця.
43. Систолічний об'єм. Робота серця.
44. Розрахунок роботи серця при навантаженні.
45. Біофізичні закономірності руху крові в серцево-судинній системі.

46. Пульсова хвиля.
47. Тиск крові в судинній системі людини.
48. Методи вимірювання тиску крові.
49. Електричний диполь. Струмовий диполь.
50. Фізичні основи електрокардіографії.
51. Вплив постійного електричного струму на біологічні тканини.
52. Вплив змінного струму на біологічні тканини.
53. Магнітні властивості біологічних тканин.
54. Механізми впливу змінного електричного і магнітного поля надвисокої частоти на біологічні об'єкти.
55. Ультразвук. Інфразвук. Вібрації.
56. Радіоактивність. Основні види радіоактивного розпаду.
57. Основний закон радіоактивного розпаду.
58. Дозиметрія йонізуючого випромінювання.
59. Біологічна дія йонізуючого випромінювання.
60. Звук. Фізичні характеристики звуку.
61. Звукові методи дослідження в медицині.
62. Недоліки оптичної системи ока.
63. Кодування інформації в слуховому аналізаторі.
64. Молекулярний механізм зору.
65. Особливості моделювання фармакокінетичних процесів.
66. Біофізичні особливості відчуття смаку, нюху та дотику.
67. Спектроскопія у видимій та ультрафіолетовій областях.
68. Рентгеноструктурний аналіз.
69. Термічний аналіз. Рефрактометрія.
70. Хроматографія.
71. Поляриметрія.
72. Мас-спектроскопія.
73. Фізичні методи у виробництві лікарських засобів.
74. Визначення метрології як науки. Завдання метрології. Вимірювання фізичної величини.

#### *Біологічна та медична хімія*

1. Історія розвитку біохімії.
2. Методи дослідження в біохімії.
3. Клітина. Клітинні структури та їх роль в обміні речовин.
4. Катаболічні й анаболічні шляхи перетворення біоорганічних молекул: загальні риси та розбіжності.
5. Регуляція та енергетика клітинного метаболізму.
6. Активна реакція середовища.
7. Водневий показник.
8. Буферні системи.
9. Компоненти нормального харчування людини.
10. Потреби організму людини в поживних сполуках.

11. Вітаміни як компоненти харчування людини; хвороби вітамінної недостатності.

12. Коферментні вітаміни. Аскорбінова кислота та біофлавоноїди.

13. Жиророзчинні вітаміни.

14. Механізми перетворення поживних речовин у травному тракті.

15. Біоантиоксиданти.

16. Біологічні функції білків і пептидів.

17. Будова й амінокислотний склад білків і пептидів.

18. Рівні структурної організації білкових молекул.

19. Фізико-хімічні властивості білків.

20. Перетворення білків у травній системі людини.

21. Методи виділення та аналізу білків і пептидів.

22. Генетичний код та його властивості.

23. Рибосомальна білоксинтезуюча система.

24. Етапи та механізми трансляції.

25. Антибіотики – інгібітори трансляції.

26. Загальна характеристика ліпідів. Структура і функції ліпідів. Біологічні мембрани.

27. Гормони та біорегулятори: визначення, класифікація.

28. Молекулярно-клітинні механізми дії пептидних гормонів та біогенних амінів.

29. Молекулярно-клітинні механізми дії стероїдних та тиреоїдних гормонів.

30. Гіпоталамо-гіпофізарна система.

31. Гормони підшлункової залози та шлунково-кишкового тракту.

32. Тиреоїдні гормони.

33. Катехоламіни та інші біогенні аміни.

34. Загальна характеристика стероїдних гормонів.

35. Стероїдні гормони кори наднирникових залоз.

36. Гормони – регулятори гомеостазу кальцію.

37. Біохімічний склад крові в нормі та патології.

38. Дихальна функція еритроцитів. Біохімія та патобіохімія гемоглобіну.

39. Функціональні та біохімічні властивості системи гемостазу.

40. Кислотно-основний стан. Буферні системи крові.

41. Згортальна система крові: компоненти, механізми активації.

42. Будова і функція різних типів м'язових волокон.

43. Біоенергетика м'язової діяльності.

44. Обмін жовчних пігментів. Біохімія жовтяниць.

45. Мікросомальне окислення.

46. Структурно-функціональна організація печінки. Біохімічні функції гепатоцитів.

47. Біотрансформація ксенобіотиків та ендогенних токсинів.

48. Біохімічна характеристика методів тренування, що направлені переважно на розвиток максимально м'язової сили, м'язової маси і швидкісних якостей спортсменів.

49. Витривалість. Біохімічні передумови специфічності прояву витривалості.

50. Поняття про алактатні, гліколітичні і аеробні компоненти витривалості.

51. Біохімічне обґрунтування методів тренування, направленні на удосконалення алактатного, гліколітичного і аеробного компонента витривалості.

52. Біохімічні і структурні фактори, що визначають прояв м'язової сили і швидкісних якостей.

### *Класичний масаж*

1. Дати коротку історію виникнення масажу.
2. Обґрунтувати вплив масажу на кровоносну і лімфатичну системи.
3. Описати техніку виконання масажу при гіпотонії.
4. Назвати спеціальні апарати, які застосовуються у масажі.
5. Обґрунтувати значення масажу для практичної медицини.
6. Описати техніку виконання масажу при інфаркті міокарда.
7. Пояснити вплив масажу на обмін речовин.
8. Назвати послідовність техніки виконання масажу грудей.
9. Описати техніку виконання масажу при гіпертонії.
10. Назвати правила і гігієнічні основи масажу.
11. Дати характеристику основних прийомів масажу.
12. Описати техніку виконання пасивних рухів у масажі.
13. Дати визначення поняттю масаж.
14. Пояснити методику виконання масажу при захворюваннях і травмах хребта
15. Описати техніку виконання масажу при захворюваннях периферійний судин.
16. Назвати показання до застосування підводного масажу.
17. Обґрунтувати поєднання процедур масажу з фізіотерапевтичними процедурами.
18. Описати техніку виконання самомасажу верхніх кінцівок.
19. Дати класифікацію масажу.
20. Обґрунтувати застосування масажу і ЛФК в комплексному лікуванні захворювань.
21. Описати техніку виконання масажу голови.
22. Визначити вимоги до хворого при наданні процедур гігієнічного масажу.
23. Обґрунтувати механізми дії масажу на організм людини.
24. Описати техніку виконання самомасажу нижніх кінцівок.
25. Назвати види апаратного масажу.
26. Пояснити значення масажу в дитячій практиці.
27. Описати техніку виконання масажу при гематомах, забоях.
28. Дати визначення самомасажу і визначити його завдання.

29. Назвати вимоги до обладнання робочого місця і масажного кабінету.
30. Описати техніку виконання масажу при захворюванні органів дихання.
31. Назвати види точкового масажу.
32. Обґрунтувати показання і протипоказання до застосування масажу.
33. Описати техніку виконання масажу при захворюванні органів травлення.
34. Визначити вплив масажу на м'язову систему.
35. Дати характеристику масажного руху "розминання".
36. Описати техніку виконання самомасажу для профілактики плоскостопості.
37. Визначити місце гігієнічного масажу серед інших видів масажу.
38. Обґрунтувати дію масажу на суглоби та сухожилки.
39. Описати техніку виконання самомасажу комірцевої зони.
40. Дати визначення "східний масаж".
41. Назвати основні і допоміжні прийоми масажу.
42. Описати техніку виконання самомасажу обличчя.
43. Обґрунтувати застосування гігієнічного масажу у комплексі з водними процедурами.
44. Дати пояснення про одиниці масажу в загальному масажі.
45. Пояснити техніку виконання масажу верхніх кінцівок.
46. Перерахувати процедури душу Шарко.
47. Назвати види ручної вібрації.
48. Описати техніку виконання самомасажу живота.
49. Пояснити дію гігієнічного масажу у продовж дня.
50. Дати характеристику масажного руху "погладжування".
51. Описати техніку виконання масажних рухів з урахуванням лімфатичних вузлів.
52. Опишіть види гігієнічного масажу і визначте їх завдання.
53. Пояснити дію масажу на нервову систему.
54. Описати техніку виконання релаксаційного масажу.
55. Дати характеристику масажного руху "розтирання".
56. Вказати температурні режими ванн при проведенні самомасажу.
57. Описати техніку виконання масажу спини.
58. Перерахувати види ванн у гідро процедурах.
59. Визначити задачі самомасажу у лазні.
60. Описати техніку виконання масажу гомілковостопного суглоба.
61. Обґрунтувати значення процедурності у масажі.
62. Пояснити дію глибокого розминання на організм людини.
63. Описати техніку виконання масажу міжреберних м'язів.
64. Визначити курс масажу, тривалість окремих процедур.
65. Назвати прийоми масажу при завершенні процедури.
66. Описати техніку виконання масажу сідниць.
67. Назвати показання до застосування апаратного масажу.
68. Вказати послідовність виконання масажу волосистої частини голови.



69. Описати техніку виконання пасивних рухів у поперековій зоні. Обґрунтувати фізіологічний вплив вібрації на організм людини.
70. Назвати прийоми масажу та їх послідовність.
71. Описати техніку виконання ударних прийомів з обтяженням захворюванні органів дихання.
72. Назвати допоміжні прийоми, які застосовують у масажі.
73. Вказати послідовність виконання прийомів масажу під час процедури.
74. Описати техніку виконання масажу трапецієподібного та широких м'язів спини.

*Клінічний реабілітаційний менеджмент при дисфункціях внутрішніх органів*

1. Гіподинамія як фактор ризику виникнення та прогресування захворювань.
2. Метаболічні аспекти рухової активності.
3. Респіраторні ефекти рухової активності.
4. Періоди застосування реабілітації та рухові режими.
5. Види контролю ефективності реабілітації.
6. Засоби та форми лікувальної фізкультури.
7. Протипокази до проведення фізичних тренувань.
8. Спостереження за пацієнтом під час проведення ЛФК.
9. Методи об'єктивізації функціонального стану окремих систем організму (дихальної, серцево – судинної, опорно – рухової).
10. Інструментальні методи контролю стану пацієнтів під час фізичних тренувань.
11. Фізіологічна крива навантаження, її інтерпретація.
12. Тести толерантності до фізнавантажень, їх класифікація та характеристика.
13. Поняття про ЧСС порогову, тренуючу, хронотропний резерв.
14. Невідкладна долікарська допомога при ускладненнях під час проведення фізичних тренувань.
15. Класифікація захворювань органів дихання. Поняття про дихальну недостатність, методи її верифікації, диференціація ЛФК в залежності від ДН.
16. Фактори, що викликають зниження толерантності до фізнавантажень у пульмонологічних пацієнтів.
17. Спостереження за пацієнтом пульмонологічного профілю під час фізичних тренувань. Критерії ефективності реабілітації.
18. Протипокази до проведення фізичних тренувань при захворюваннях органів дихання, nereкомендовані форми ЛФК.
19. Специфічні пульмонологічні ускладнення: кровохаркання, пневмоторакс, дихальна недостатність, хронічне легеневе серце. Тактика фізичного терапевта.
20. Завдання ЛФК при обструктивних захворюваннях легень.

21. Підбір спеціальних вправ при обструктивних захворюваннях легень.
22. Завдання ЛФК при рестриктивних захворюваннях легень.
23. Підбір спеціальних вправ при рестриктивних захворюваннях легень.
24. Хронічне обструктивне захворювання легень: етіологія, патогенез, класифікація, діагностичні заходи, функціональні проблеми.
25. Хронічне обструктивне захворювання легень: особливості немедикаментозної реабілітації.
26. Бронхіальна астма: етіологія, патогенез, класифікація, діагностичні заходи, функціональні проблеми.
27. Бронхіальна астма: особливості немедикаментозної реабілітації.
28. Пневмонія: етіологія, патогенез, класифікація, діагностичні заходи, функціональні проблеми.
29. Пневмонія: особливості немедикаментозної реабілітації.
30. Туберкульоз легень: поняття про захворювання, особливості немедикаментозної реабілітації.
31. Поняття про функціональну неспроможність суглобів. Гоніометрія. Інструментальні методи обстеження артрологічних пацієнтів.
32. Первинний деформуючий остеоартроз: етіологія, патогенез, класифікація, діагностичні заходи, функціональні проблеми.
33. Первинний деформуючий остеоартроз: покази та протипокази до ЛФК, розвантажувальні положення, загальні принципи фізичної терапії.
34. Первинний деформуючий остеоартроз: спеціальні вправи.
35. Поняття про сполучнотканинні дисплазії (хвороба Елерса – Данлоса, синдром Марфана та інші). Функціональні проблеми, особливості фізичної терапії.
36. Остеопороз: етіологія, патогенез, ускладнення, діагностичні заходи, функціональні проблеми.
37. Остеопороз: особливості проведення фізичних тренувань.
38. Біль в спині. Класифікація її причин. Поняття про міофасціальні больові синдроми. Режим рухової активності при болях в спині.
39. Біль в спині: причини, загрозливі симптоми, протипокази до проведення фізичних тренувань.
40. Остеохондроз: поняття про захворювання, діагностичні заходи, функціональні проблеми, протипокази до ЛФК.
41. Остеохондроз: особливості фізичної терапії.
42. Плоскостопість: поняття про захворювання, діагностичні заходи, функціональні проблеми, ускладнення.
43. Плоскостопість: особливості фізичної терапії.
44. Сколіоз: етіологія, патогенез, класифікація, діагностичні заходи, функціональні проблеми.
45. Сколіоз: особливості фізичної терапії.
46. Рух як невід'ємна умова нормального функціонування ШКТ. Можливості ЛФК в корекції гастроентерологічної патології.
47. Ожиріння: класифікація, діагностика. Захворювання, асоційовані з ожирінням.

48. Ожиріння: особливості немедикаментозної реабілітації.
49. Поняття про цукровий діабет, етіологія, клініка, ускладнення. Європейські рекомендації щодо ЛФК при ЦД.
50. Доказова медицина: профілактичні властивості ЛФК щодо запобігання виникнення цукрового діабету (результати багатоцентрових досліджень).
51. Цукровий діабет: покази та протипокази до фізичних тренувань, ускладнення, рекомендовані та нерекomenдовані форми ЛФК.
52. Цукровий діабет: особливості проведення фізичних тренувань, критерії ефективності.
53. Постуральний дренаж.
54. Вправи для тренування діафрагми.
55. Дренажні положення.
56. Вправи для розтягування плеври.
57. Дихальна гімнастика.
58. Звукова гімнастика.
59. Тренування периартикулярних м'язів при остеоартрозі.
60. Вправи для збільшення обсягу рухів у суглобі та вправи на розтягнення при остеоартрозі.
61. Симетричні та асиметричні вправи при сколіозі.
62. Деторсійні вправи при сколіозі.

*Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях  
кардіореспіраторної системи*

1. Методи верифікації функціонального статусу серцево - судинної системи.
2. Методи верифікації функціонального статусу дихальної системи.
3. Можливості ЕКГ для діагностики та оцінки перебігу реабілітації.
4. Методи спостереження за пацієнтами кардіологічного профілю під час проведення реабілітації.
5. Поняття про ЧСС тренуючу, хронотропний резерв, ЧСС максимальну(порогову).
6. Структура процесу кардіореабілітації.
7. Класифікація артеріальної гіпертензії за рівнем артеріального тиску.
8. Рекомендовані та нерекomenдовані форми фізичної активності при артеріальній гіпертензії.
9. Класифікація артеріальної гіпертензії за стадіями.
10. Клініка та ускладнення артеріальної гіпертензії.
11. Покази та протипокази до фізичної активності при артеріальній гіпертензії.
12. Механізми гіпотензивної дії руху.
13. Особливості фізичної реабілітації при артеріальній гіпертензії I стадії.
14. Особливості фізичної реабілітації при артеріальній гіпертензії II стадії.
15. Особливості фізичної реабілітації при артеріальній гіпертензії III стадії.
16. Контроль ефективності реабілітації при АГТ.

17. Реабілітація в світлі Європейських рекомендацій по боротьбі з АГТ.
18. Дієтичні та психологічні рекомендації в рамках реабілітації при АГТ.
19. Етіологія та сприяючі фактори ішемічної хвороби серця.
20. Популяційні та індивідуальні форми профілактики ІХС.
21. Класифікація ІХС.
22. Клініка стенокардії. Невідкладна допомога при приступі стенокардії.
23. Поняття про гіперхолестеринемію, атеросклероз та ішемію, їх клінічні прояви та можливості діагностики.
24. Діагностика функціональних класів стенокардії.
25. Особливості фізичної реабілітації при стабільній стенокардії I - II ФК.
26. Особливості фізичної реабілітації при стабільній стенокардії III - IV ФК.
27. Завдання фізичної реабілітації при ІХС. Покази та протипокази до фізичної активності при ІХС.
28. Поняття про нестабільну стенокардію, гострий коронарний синдром. Невідкладна допомога при підозрі на гострий коронарний синдром.
29. Критерії ефективності реабілітаційних заходів при ІХС. Спостереження за пацієнтами з ІХС при проведенні занять з ЛФК.
30. Результати впровадження реабілітаційних заходів в еру доказової кардіології.
31. Класифікація інфаркту міокарду. Класи важкості пацієнта після інфаркту міокарду.
32. Поняття про гострий коронарний синдром. Клініка інфаркту міокарду, його діагностика.
33. Діагностика функціональної спроможності постінфарктного хворого. Поняття про резерв серця.
34. Завдання фізичної реабілітації при інфаркті міокарду. Протипокази до проведення фізичної активності після перенесеного інфаркту.
35. Стаціонарний етап реабілітації після інфаркту міокарду.
36. Санаторний етап реабілітації після інфаркту міокарду.
37. Поліклінічний етап реабілітації після інфаркту міокарду. Задачі довготривалої реабілітації пацієнта з постінфарктним кардіосклерозом.
38. Значення фізичної реабілітації при ІХС з позицій доказової медицини.
39. Дієтичні та психологічні рекомендації в рамках реабілітації при ІХС.
40. Поняття про метаболічний синдром, можливості його реабілітаційної корекції.
41. Класифікація серцевої недостатності (СН) за NYHA (1964) .
42. Класифікація серцевої недостатності (СН) Українського товариства кардіологів.
43. Етіологія СН. Клініка СН. Діагностика СН.
44. Тест 6-хвилинної ходьби.
45. Стрес – тести у кардіологічних пацієнтів: види, значення.
46. Особливості фізичної реабілітації при СН I – II ФК.
47. Особливості фізичної реабілітації при СН II – III ФК
48. Особливості фізичної реабілітації при СН III – IV ФК.

49. Інтервальні тренування пацієнтів з СН.
50. Покази та протипокази до фізичної активності при СН. Рекомендовані форми фізичної активності при СН з позицій доказової медицини.
51. Критерії ефективності реабілітації при СН. Спостереження за пацієнтом під час реабілітаційних заходів.
52. Дієтичні та психологічні рекомендації в рамках реабілітації при СН.
53. Визначення нейроциркуляторної дистонії. Етіологія та сприяючі фактори розвитку НЦД. Класифікація НЦД. Клініка НЦД.
54. Завдання та особливості проведення фізичної реабілітації при НЦД. Протипокази до фізичної активності при НЦД.
55. Особливості фізичної реабілітації при аритміях та блокадах.
56. Особливості фізичної реабілітації при фібриляції передсердь.
57. Особливості фізичної реабілітації після коронарного стентування та аорто – коронарного шунтування.
58. Особливості фізичної реабілітації після протезування клапанів.
59. Стратифікація реабілітаційних заходів при неішемічних захворюваннях серця.
60. Особливості фізичної реабілітації при вроджених вадах серця.
61. Особливості фізичної реабілітації при набутих вадах серця.
62. Особливості фізичної реабілітації при варикозній хворобі.
63. Раптова серцева смерть, її профілактика в реабілітації.
64. Доказова медицина в пульмонологічній реабілітації.
65. Хронічне обструктивне захворювання легень: визначення, клініка, діагностика.
66. Особливості проведення фізичної реабілітації при обструктивних захворюваннях легень.
67. Завдання, покази та протипокази до фізичної активності, рекомендовані та nereкомендовані форми проведення фізичної реабілітації при бронхіальній астмі.
68. Завдання, покази та протипокази до фізичної активності, рекомендовані та nereкомендовані форми проведення фізичної реабілітації при хронічному обструктивному захворюванні легень.
69. Критерії ефективності, можливі ускладнення та спостереження за пацієнтом під час проведення фізичної реабілітації при бронхіальній астмі.
70. Критерії ефективності, можливі ускладнення та спостереження за пацієнтом під час проведення фізичної реабілітації при хронічному обструктивному захворюванні легень.
71. Завдання, покази та протипокази до фізичної активності при необструктивних захворюваннях легень.
72. Рекомендовані та nereкомендовані форми проведення фізичної реабілітації при необструктивних захворюваннях легень.
73. Критерії ефективності, можливі ускладнення та спостереження за пацієнтом під час проведення фізичної реабілітації при необструктивних захворюваннях легень.
74. Особливості проведення фізичної реабілітації при пневмонії.

75. Особливості проведення фізичної реабілітації при туберкульозі легень.
76. Поняття про хронічне легеневе серце, етіологія, клініка, особливості реабілітації.
77. Постуральний дренаж: задачі, покази та протипокази, методика проведення.
78. Дренажні положення: задачі, покази та протипокази, методика проведення.
79. Звукова гімнастика: задачі, покази та протипокази, методика проведення.
80. Дихальна гімнастика: класифікація, задачі, покази та протипокази, методика проведення.
81. Вправи для тренування діафрагми: задачі, покази та протипокази, методика проведення.
82. Дихальні вправи на подолання опору: задачі, покази та протипокази, методика проведення.
83. Вправи для розтягнення плеври: задачі, покази та протипокази, методика проведення.

*Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній терапії та ерготерапії*

1. Дайте визначення поняттю «менеджмент у охороні здоров'я»
2. Вкажіть мету менеджменту в охороні здоров'я
3. Зазначте задачі менеджменту в охороні здоров'я
4. Вкажіть рівні управління в охороні здоров'я
5. Вкажіть, що означає термін «ролі» у менеджменті охорони здоров'я
6. Вкажіть, що означає термін «суб'єкти управління» в охороні здоров'я
7. Вкажіть, що означає термін «управління» в менеджменті охорони здоров'я
8. Зазначте, хто здійснює управління вищої ланки в охороні здоров'я
9. Зазначте, хто здійснює управління середньої ланки в охороні здоров'я
10. Зазначте, хто здійснює управління нижньої ланки в охороні здоров'я
11. Назвіть центральний орган виконавчої влади України у галузі охорони здоров'я
12. Вкажіть, ким спрямовується і координується діяльність Міністерства охорони здоров'я України
13. Вкажіть якими нормативними актами керується Міністерство охорони здоров'я у своїй діяльності.
14. Переломи кісток це
15. Назвіть три основних принципи лікування переломів
16. Назвати два основних методи лікування переломів
17. При накладанні гіпсових пов'язок обов'язково фіксують
18. При діафізарних переломах плечової і стегнової кісток фіксують
19. Назвіть 4 види переломів трубчастих кісток
20. Назвіть періоди ЛФК у травматології

21. Які періоди ЛФК при діафізарних переломах кісток призначаються у лікарняний період реабілітації
22. Які періоди ЛФК при діафізарних переломах кісток призначаються у післялікарняний період реабілітації
23. Яке % співвідношення загальнорозвиваючих і спеціальних вправ у іммобілізаційному періоді ЛФК
24. Яке % співвідношення загально розвиваючих і спеціальних вправ у постіммобілізаційному періоді ЛФК
25. Яке % співвідношення загально розвиваючих і спеціальних вправ у відновному періоді ЛФК
26. Які засоби фізичної реабілітації застосовують у лікарняний період реабілітації при переломах кісток
27. Які засоби фізичної реабілітації застосовують у післялікарняний період реабілітації при переломах кісток
28. Яка основна мета ЛФК у II періоді при переломах кісток
29. Назвати 2 основні причини переломів плечової кістки
30. Назвіть 6 спеціальних вправ I-ого періоду при переломах плечової кістки
31. Визначити головні задачі II-ого періоду при переломах плечової кістки:
32. Визначити головні задачі II-ого періоду при переломах променевої кістки
33. Які методи лікування застосовують при переломах стегнової кістки
34. Із консервативних методів при переломах стегнової кістки здебільшого застосовують
35. Визначити 3 головні задачі II-ого періоду при переломах стегнової кістки
36. Вказати тривалість I-ого періоду при переломах стегнової кістки після операції
37. Вкажіть які 3 порушення спостерігаються після зняття гіпсової пов'язки при переломах кісток гомілки
38. Які 3 призначення механотерапії у після лікарняний період реабілітації при переломах кісток
39. Коли починають застосовувати ЛФК після оперативного втручання при переломах шийки стегна
40. Які середні терміни початку активних рухів в колінному суглобі при ушкодженні меніска після хірургічного лікування
41. Вкажіть які 3 вивихи голівки плечової кістки розрізняють
42. Зазначте, які види працетерапії застосовують при вивихах плеча
43. Які положення застосовують для іммобілізації при переломах кісток таза без порушення безперервності тазового кільця
44. Вкажіть 4 основних значення лікувального масажу при переломах кісток таза
45. Визначити 4 основні завдання III-ого періоду ЛФК при переломах кісток таза
46. Компресійні переломи це

47. Скільки періодів ЛФК застосовують при функціональному методі лікування компресійних переломів
48. Який тест застосовують для переходу до II-ого періоду при компресійних переломах хребта
49. Який тест застосовують для переходу до III-ого періоду при компресійних переломах хребта
50. Який тест застосовують для переходу до IV-ого періоду при компресійних переломах хребта
51. Визначити 2 основних впливи фізіотерапії при компресійних переломах у лікарняному періоді реабілітації
52. Які 4 вправи застосовують для перевірки функціонального стану хребта у післялікарняному періоді реабілітації
53. Вивих це
54. На яких етапах фізичної терапії застосовують ЛФК при захворюваннях суглобів
55. Значення ЛФК на початкових етапах фізичної терапії при захворюваннях суглобів
56. Значення ЛФК на поліклінічному етапі реабілітації при захворюваннях суглобів
57. Пояснити застосування масажу при захворюваннях суглобів
58. Вказати механізми лікувальної дії масажу при захворюваннях суглобів
59. Вкажіть основні механізми лікувальної дії фізіотерапії при захворюваннях суглобів
60. Дайте визначення поняттю «артрит»
61. Вкажіть причини захворювання артритом
62. Причини набряку і обмеження рухів у суглобі при артриті
63. Вкажіть стадії клінічного перебігу артритів
64. Визначіть захворювання суглобів внаслідок неспецифічної інфекції
65. Визначіть захворювання суглобів внаслідок специфічної інфекції
66. Засоби фізичної терапії призначають при артритах у лікарняний період
67. Визначіть порядок застосування вправ при артритах
68. Вкажіть амплітуду виконання вправ при артритах у ліжковому режимі
69. Які спеціальні вправи рекомендують для виконання у палатному режимі при артритах
70. Які вправи рекомендують як обов'язковий компонент у загальному режимі при артритах
71. Які основні завдання вирішуються у після лікарняному періоді при артритах
72. У чому полягає особливість методики виконання вправ при хворобі Бехтерева
73. Які вправи є протипоказані при хворобі Бехтерева
74. В якому періоді ЛФК застосовують спеціальні вправи для ураженого суглоба при туберкульозному артриті
75. Головна причина первинних деформуючих артрозів
76. Вкажіть стадії захворювання артритом



77. Коли хворий може робити перші активні рухи в хворих суглобах при артриті
78. Як визначається ефективність лікування при артритах
79. Визначення поняття «остеохондроз хребта»
80. Дати визначення поняття «артроз»
81. До чого призводить наростання дегенеративних змін у диску при остеохондрозі хребта
82. Дати визначення поняттю «остеофіти»
83. Які міжхребцеві диски найчастіше уражуються остеохондрозом
84. Стадії перебігу міжхребцевого остеохондрозу
85. Які вихідні положення при виконанні вправ протипоказані у 2 періоді при остеохондрозі попереково-крижового відділу

### **РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**

#### *Основи практичної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії*

1. Верхратський С. А. Історія медицини : навч. посіб. 3-тє вид. Київ : Вища школа. Головне в-во, 1983. 384 с.
2. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні». *Відомості Верховної ради України*. 2006. № 2–3.
3. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник. 3-тє вид. – Київ : Олімп. л-ра, 2009. 448 с.
4. Пешкова О. В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів : навчальний посіб. Харків : СПДФО, 2011. 312 с.
5. Полянська О. С. Основи реабілітації, фізіотерапії, лікувальної фізичної культури і масажу : навч. посіб. / за ред. В. В. Клапчука, О. С. Полянської. Чернівці : Прут, 2006. 208 с.
6. Порада А. М., Порада О. В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль : підручник. Київ : ВСВ «Медицина», 2011. 296 с.
7. Порада А. М., Солодовник О. В, Прокопчук Н. Є. Основи фізичної реабілітації : навч. посібник. Київ : Медицина, 2006. 248 с.
8. Примачок Л. Л. Історія медицини та реабілітації : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. Гоголя, 2015. 104 с.
9. Романчук О. П. Лікарсько-педагогічний контроль в оздоровчій фізичній культурі : навч.-метод. посіб. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2010. 206 с.
10. Самойленко В. Б., Яковенко Н. П., Петряшев І. О. та ін. Медична і соціальна реабілітація : підручник. Київ : ВСВ «Медицина», 2013. 464 с.
11. Соколовський В. С., Романова Н. О., Юшковська О. П. Лікувальна фізична культура : підручник. Одеса : Одес. держ. мед. ун-т, 2005. 234 с.
12. Степашко М. В., Сухостат Л. В. Масаж і лікувальна фізкультура в медицині : підручник. Київ : Медицина, 2010. 352 с.

13. Яковенко Н. П., Самойленко В. Б. Фізіотерапія : підручник. Київ : ВСВ «Медицина», 2011. 256 с.

*Основи медичних знань, професійна етика та деонтологія*

1. Анатомія та фізіологія з патологією / за ред. проф. Я. І. Федонюка, Л. С. Білика, Н. Х. Микули. Тернопіль «Укрмедкнига», 2001. 680 с.

2. Валецька Р. О. Основи медичних знань : підручник. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2008. 380 с.

3. Павлова Т. Н. Биоэтика в высшей школе : учебное пособие. Москва : МГАВМиБ им. К. И. Скрябина, 1997. 148 с.

4. Федонюк І. Я., Грушко В. С, Довгань О. М. Основи медичних знань та долікарської допомоги : підручник для студентів II–IV рівнів акредитації / за ред. І. Я. Федонюка, В. С. Грушка. Тернопіль : навчальна книга – Богдан, 2012. 728 с.

5. Чуприна О. В., Гищак Т. В., Долина О. В.. Основи медичних знань : долікарська допомога та медико-санітарна підготовка : навч. посіб. Київ: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2006. 216 с.

*Анатомія та фізіологія людини (за професійним спрямуванням)*

1. Анатомия человека. Учебник в 2-х томах. / под. ред. М. Р. Сапина. Москва : «Медицина», 1993. 210 с.

2. Боднар Я. Я., Файфура В. В. Патологічна анатомія і патологічна фізіологія людини. Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. 494 с.

3. Вільям Ф. Ганонг. Фізіологія людини / переклад з англ. Львів : БаК, 2002. 784 с.

4. Коляденко Г. І. Анатомія людини : підручник. Київ : Либідь, 2001. 410 с.

5. Коцан І. Я. та ін. Анатомія людини : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 904 с.

6. Людина : навчальний посібник з анатомії та фізіології. 4-те видання. Львів, 2006. 240 с.

7. Навчальний атлас з анатомії та фізіології. Людина / англ. пер. Львів, 2000. 240 с.

8. Нормальна фізіологія / за ред. В. І. Філімонова. Київ : Здоров'я, 1994. 608 с.

9. Очкурєнко О. М., Федотов О. В. Анатомія людини : підручник. Київ : Вища школа, 1992. 333 с.

10. Посібник з нормальної фізіології / за ред. В. Г. Шевчука, Д. Г. Наливайка. Київ : Здоров'я, 1995. 368 с.

11. Сакевич В. І. та ін. : навч. посібник для практичних занять з анатомії та фізіології з основами патології. Київ : Здоров'я, 2003. 532 с.

12. Свиридов О. І. Анатомія людини : підручник. Київ : Вища школа, 2001. 258 с.

13. Синельников Р. Д. Атлас анатомии человека : в 3 т. Москва : Медицина, 1963. 264 с.

14. Старушенко Л. І. Анатомія та фізіологія людини : підручник. Київ: Здоров'я, 2003. 336 с.
15. Федонюк Я. І. Анатомія та фізіологія з патологією. Тернопіль : Укрмедкнига, 2001. 680 с.
16. Физиология человека : в 3-х томах / перевод с англ. Под ред. Р. Шмидта и Г. Тевса. Москва : Мир, 1996. 323 с.
17. Фізіологія : навч. посіб. / за ред. В. Г. Шевчука. Вінниця, 2005. 576 с.
18. Фізіологія з основами анатомії людини / за ред. Л. М. Малоштан. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2003. 432 с.
19. Функціональна анатомія : підручник / за ред. Я. І. Федонюка. Тернопіль : навч. книга – Богдан, 2007. 552 с.
20. Arthur C. Guyton, John E. Hall. Textbook of medical physiology – 10<sup>th</sup> ed.

#### *Преформовані фізичні чинники*

1. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник. 3-тє вид. – Київ : Олімп. л-ра, 2009. 448 с.
2. Панасюк Є. М., Федорів Я. М., Модилевський В. М., Фільчикова З. І. Фізіотерапія. Київ : Здоров'я, 1995. 245 с.
3. Порада А. М., Порада О. В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль : підручник. Київ : ВСВ «Медицина», 2011. 296 с.
4. Порада А. М., Солодовник О. В, Прокопчук Н. Є. Основи фізичної реабілітації : навч. посібник. Київ : Медицина, 2006. 248 с.
5. Самойленко В. Б., Яковенко Н. П., Петряшев І. О та ін. Медична і соціальна реабілітація : підручник. Київ : ВСВ «Медицина», 2013. 464 с.
6. Степашко М. В., Сухостат Л. В. Масаж і лікувальна фізкультура в медицині : підручник. Київ : Медицина, 2010. 352 с.
7. Яковенко Н. П., Самойленко В. Б. Фізіотерапія : підручник. Київ : ВСВ «Медицина», 2011. 256 с.

#### *Терапевтичні вправи*

1. Вейдер С. Кардиотреніровка : справочник-путеводитель для начинающих. Ростов н/Д : «Феникс», 2007. 320 с.
2. Губарева Е. С. Развитие педагогической технологии в оздоровительных видах гимнастики : дис. ... канд. наук по физ. воспит. и спорту : 24.00.02. Київ, 2001. 210 с.
3. Иващенко Л. Я., Благий А. Л., Усачев Ю. А. Программирование занятий оздоровительным фитнесом. Київ : науковий світ, 2008. 198 с.
4. Клапчук В. В., Дзяк Г. В., Муравов І. В. та ін. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / За ред. В. В. Клапчука, Г. В. Дзяка. Київ : Здоров'я, 1995. 312 с.

5. Крючек Е. С. Содержание и методика проведения оздоровительных занятий : учеб.-метод. пособ. – Москва : Терра-Спорт, Олимпия-Пресс, 2001. 64 с.
6. Лечебная физкультура в системе медицинской реабилитации: Руководство для врачей / под ред. А. Ф. Каптолина. Москва : Медицина, 1995. 400 с.
7. Мельничук М. В. Технология построения индивидуальных оздоровительных программ для учащихся образовательных школ : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Москва, 2001. 163 с.
8. Милехина И. А. Формирование двигательной культуры студентов: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Саратов, 2002. 176 с.
9. Мурза В. П. Фізичні вправи і здоров'я. Київ: Здоров'я, 1991. 209 с.
10. Мухин В. Н., Третилова Т. А. Лечебная физическая культура / под ред. В. Н. Мухина. Москва : РИО ГЦОЛИФК, 1995. 114 с.
11. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник. Київ : Олімп. літ-ра, 2000. 422 с.
12. Назаренко Л. Д. Оздоровительные основы физических упражнений. Москва : ВЛАДОС-ПРЕСС, 2002. 240 с.
13. Прау Д. Домашні вправи для реабілітації дорослих. Львів : Видав. Дім «НАУТІЛУС», 2000. 46 с.
14. Прыткова Е. Г. Физическая работоспособность как ведущая составляющая здоровья человека / Е. Г. Прыткова, И. М. Сазонова // Спортивная медицина, 2005. – № 1. – С. 26–29.
15. Селуянов В. Н. Технология оздоровительной физической культуры. Москва : СпортАкадемПресс, 2001. 172 с.
16. Селуянов В. Н. Технология оздоровительной физической культуры. Москва : СпортАкадемПресс, 2001. 172 с.
17. Смолевский В. М., Ивлиев Б. К. Нетрадиционные виды гимнастики. Москва : Просвещение, 1992. 80 с.
18. Смолевский В. М., Ивлиев Б. К. Нетрадиционные виды гимнастики. Москва : Просвещение, 1992. 80 с.
19. Стерхов Р. В. Патогенетичний підхід до корекції порушення статички хребта у дітей в кінезотерапії / Р. В. Стерхов, Г. В. Стерхова, Т. А. Бурая // ЛФК и массаж, 2005. – № 1. – С. 45–48.
20. Суббота Ю. В. Оздоровчі рухові програми самостійних занять фізичною культурою і спортом : практич. посіб. для студ. вищих навч. закладів III–IV рівнів акредитації. Київ : Кондор, 2007. 164 с.
21. Сущенко Л. П. Становлення і розвиток вітчизняної системи професійної підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту : навч. посіб. – Київ : Видавництво ПП «Екмо», 2004. 158 с.
22. Шевчук О. Основи здоров'я. Київ: Шкільний світ, 2007. 112 с.

### *Дефектологія*

1. Андрійчук Н. М. Інклюзивна освіта в сучасній гуманітарній науці : понятійно-категоріальний апарат / Н. М. Андрійчук // Наук. часоп. НПУ ім.

М. П. Драгоманова. Серія 16, Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики, 2016.– Вип. 26. – С. 3–7.

2. Базима Н. В. Допомога батькам у вихованні дітей з аутистичними порушеннями / Н. В. Базима, Т. В. Куца // Наук. часоп. НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 19, Корекц. педагогіка та спец. психологія, 2014. – Вип. 26. – С. 8–13.

3. Власенко О. Інклюзивна освіта: важко починати, але результат того вартий / О. Власенко // Директор школи, 2016. – № 3/4. – С. 6–9.

4. Волковская Т. Н., Юсупова Г. Х. Психологическая помощь дошкольникам с общим недоразвитием речи. Москва, 2014. 96 с.

5. Выготский Л. С. Развитие высших психических функций. Москва, 1960. С. 53.

6. Граб С. О. Інклюзивна освіта у міжнародному праві / С. О. Граб // Альманах міжнародного права, 2014. – Вип. 5. – С. 11–17.

7. Грейда Н. Б. Ефективність застосування лікувальної гімнастики при затримці психічного розвитку в дітей / Н. Б. Грейда, А. М. Тучак // Молодий вчений, 2015. – № 3 (2). – С. 156–159.

8. Гуровец Г. В. Детская невропатология. Естественно-научные основы специальной дошкольной психологии и педагогики : учеб. пособие для студ. сред. спец. учеб. заведений / под ред. проф. В. И. Селиверстова. Москва : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2010. 303 с.

9. Гуровец Г. В. Детская невропатология. Москва, 2004. 303 с.

10. Діти з особливими потребами у початковій школі : поради батькам / за ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. Київ : Науковий світ, 2006. 124 с.

11. Каут Н. М. Основи дефектології та логопедії : тексти лекцій. Дрогобич : редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. 372 с.

12. Кобильченко В. В. Вклад Ильи Семеновича Моргулиса в становление и развитие украинской тифлологии. Специальная педагогика и специальная психология: современные проблемы теории, истории, методологии. История развития специальной педагогики и специальной психологии в России и за рубежом в XX–XXI в., 2014. – С. 281–285.

13. Максимовська В. М. Теорії походження синдрому Дауна / В. М. Максимовська // Наук. часоп. НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 19, Корекційна педагогіка та спеціальна психологія, 2012. – Вип. 21. – С. 164–167.

14. Методы обследования речи детей : пособие по диагностике речевых нарушений / под ред. Г. В. Чиркиной. Москва, 2003. 240 с.

15. Міненко А. В. Роль батьківської сім'ї у формуванні поведінкової саморегуляції дитини з синдромом Дауна / А. В. Міненко // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови : зб. наук. пр. НАПН України, Ін-т спец. педагогіки. Кіровоград, 2014. – Вип. 5. – С. 140–148.

16. Ребенок. Раннее выявление отклонений в развитии речи и их преодоление / под ред. Ю. Ф. Гаркуши. Москва, 2003. 282 с.

17. Руденко Л. М. Основні підходи до психокорекції агресивної поведінки у розумово відсталих дітей / Л. М. Руденко // Наук. часоп. НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 19, Корекційна педагогіка та спеціальна психологія, 2013. – Вип. 23. – С. 379–384.

18. Руденко Л. М. Особливості тривожності у дітей з ЗПР / Л. М. Руденко, А. С. Уніченко // Наук. часоп. НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 19, Корекційна педагогіка та спеціальна психологія, 2014. – Вип. 28. – С. 337–342.

19. Селиверстов В. Л. Психологическая модель феномена фиксированности на своем речевом дефекте / В. Л. Селиверстов // Дефектология, 1994. – № 5. – С. 16–23.

20. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник. Ч. 2 : Навчання і виховання дітей. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 224 с.

21. Синьов В. М. Розумова відсталість як педагогічна проблема : навчальний посібник. Київ : Вид-во НПУ, 2007. 118 с.

22. Синьов В. М., Андрусин Б. І. Соціально-правовий захист дітей з вадами розумового розвитку : навч. посіб. Мін-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова. Київ : НПУ, 2007. 176 с.

23. Трошин О. Л., Жулика Е. В. Логопсихология. Москва, 2005. 256 с.

24. Тучак А. М., Романюк В. П., Грейда Н. Б., Тучак О. А. Основи дефектології в педагогіці : методичні рекомендації. Частина II. Луцьк, 2015. 52 с.

25. Тучак А. М., Романюк В. П., Тучак О. А. Основи дефектології в педагогіці : методичні рекомендації. Частина I. Луцьк, 2014. 52 с.

26. Чижик В. В. Розвиток рухових якостей у підлітків 12–14 років із затримкою психічного розвитку / В. В. Чижик, В. І. Довгаль // Вісник ЗНУ. Фіз. виховання та спорт, 2012. – № 3. – С. 107–114.

27. Шавель Х. Є. Вплив рухливих ігор на фізичний розвиток та працездатність дітей з вадами слуху та затримкою психічного розвитку / Х. Є. Шавель // Вісник Чернігівського нац. пед. ун-ту. Серія : Пед. науки., 2014. – Вип. 118 (1). – С. 388–392.

28. Шинкаренко В. Навчання дітей з розладами спектра аутизму – реалії та перспективи / В. Шинкаренко // Інфор. зб. та комент. М-ва освіти і науки, молоді та спорту України, 2013. – № 19/20/21. – С. 94–95.

### *Геронтологія*

1. Вороненко Ю. В., Шекера О. Г., Стаднюк Л. А. та ін. Актуальні питання геронтології і геріатрії у практиці сімейного лікаря : навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти. Київ : Вид. Заславський О. Ю., 2015. 530 с.

2. Денисова Т. П. Малинова Л. И. Клиническая геронтология : избранные лекции. Москва : ООО «Медицинское информационное агентство», 2008. 256 с.

3. Журавлева Т. П. Основы гериатрии : учебное пособие. Москва : Форум, 2010. 287 с.
4. Кайдашев І. П., Борзих О. А. Основы геронтології. Частина перша : навч. посіб. Полтава, 2011. 167 с.
5. Калюжна Є. М. Геронтологія : навч.-метод. посіб. для вузів. Держ. вищий навч. заклад «Запорізь. нац. ун-т» М-ва освіти і науки України. Запоріжжя : Інтерпрінт, 2010. 96 с.
6. Коркушко О. В., Шатило В. Б., Ярошенко Ю. Т. та ін. Передчасне старіння: фактори ризику, діагностика, засоби попередження, метаболічна терапія. Київ: ДСГ Лтд, 2003. 52 с.
7. Медсестринство в геронтології, гериатрії і паліативній медицині / під ред. В. С. Тарасюк. Київ : Медицина, 2013. 648 с.
8. Погодина А. Б., Гамизов А. Х. Основы геронтологии и гериатрии : учеб. пособие для сред. спец. учеб. заведений. Ростов на Дону : Феникс, 2007. 256 с.
9. Проццаев К. И. Избранные лекции по гериатрии. Москва : Прайм-Евроснак, 2008. 778 с.
10. Усова О. В. Основы геронтології : навч. посіб. Східноєвроп. нац. ун-т імені Лесі Українки, 2013. 130 с.
11. [Филатова С. А.](#), Безденежная Л. П., Андреева Л С. Геронтология. Москва : [Феникс](#), 2009. 512 с.
12. Хрисанфова Е. Н. Основы геронтологии : учебник. Москва : Владос, 1999. 151 с.
13. Чеботарев Д. Ф., Фролькис В. В., Коркушко О. В. и др. Гериатрия : учеб. пособие / под ред. Д. Ф. Чеботарева. Москва : Медицина, 1990. 280 с.
14. Ярыгина В. Н. Руководство по геронтологии и гериатрии : Т. 1. Основы геронтологии. Общая гериатрия. Москва : ГЭОТАРМедиа, 2010. [Електронний ресурс].
15. [Яцемирская Р. С.](#) Социальная геронтология. Москва : [Академический проект](#), 2006. 320 с.

#### *Фізіологія спорту та рухової активності*

1. Апанасенко Г. Л., Михайлович С. О. Фізіологічні основи фізичної культури та спорту. Ужгород : УжНУ, 2004. 144 с.
2. Босенко А. І., Орлик Н. А., Топчій М. С. Фізіологія спорту : навч. посіб. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 68 с.
3. Вілмор Джек Х., Костілл Д. Л. [Фізіологія спорту : підручник. Київ : Олімпійська література, 2003.](#) 656 с.
4. Вовканич Л. С., Бергтраум Д. І. Фізіологічні основи фізичного виховання і спорту : навч. посіб. для перепідготовки спеціалістів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» : у 2 ч. Львів : ЛДУФК, 2013. Ч. 2 : Фізіологія рухової активності. 195 с.
5. Голяка С. К., Возний С. С. Фізіологічні основи фізичної культури та спорту: навч.-метод. посіб. для студентів. Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2015. 230 с.

6. Єжова О. О. Спортивна фізіологія у схемах і таблицях : посібник для студентів інститутів фізичної культури. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. 164 с.
7. Земцова І. І. Спортивна фізіологія. Київ : Олімпійська література, 2014. 208 с.
8. Мак-Комас А. Дж. Скелетные мышцы. Киев : Олимпийская литература, 2001. 408 с.
9. Маліков М. В. Фізіологія фізичних вправ : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів заочної форми навчання. Запоріжжя : ЗДУ, 2005. 85 с.
10. Плахтій П. Д., Зубаль М. В., Мисів В. М. Біологічні основи фізичного виховання студентів. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2008. 232 с.
11. Плахтій П. Д., Коваль Т. В., Соколенко Л. С. Фізіологія людини і тварин. Фізіологія м'язів і м'язової діяльності : навч. посіб. / за ред. П. Д. Плахтія. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2011. 164 с.
12. Ровний А. С., Язловецький В. С. Фізіологія спорту : навч. посіб. Кіровоград : РВВ КПДУ імені Володимира Винниченка, 2005. 208 с.
13. Уилмор Дж. Х., Костил Д. Л. Физиология спорта и двигательной активности. Киев : Олимпийская литература, 1997. 502 с.
14. Фомин Н. А., Вавилов Ю. Н. Физиологические основы двигательной активности. Москва : Физкультура и спорт, 1991. 224 с.
15. Чижик В. В. Спортивна фізіологія : навч. посіб. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2011. 256 с.

#### *Технічні засоби реабілітації*

1. Галяс В. В. Використання занять у тренажерній залі для вдосконалення фізичної підготовки школярів старших класів : метод. рек. для вчителів фіз. культури / упоряд. В. В. Галяс. Харків : Вид-во НУА, 2016. 20 с.
2. Драчук С. П. Аеробна та анаеробна продуктивність організму юнаків 17–19 років при застосуванні різних режимів фізичних навантажень : автореф. дис. ... канд. біол. наук : 03.00.13. Київ, 2006. 20 с.
3. Дубчук О. В. Оцінка функціонального стану організму студентів зі сколіозом II–III ступенів під час занять на профілакторі Євмінова / О. В. Дубчук // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – № 2 (10). – С. 87–89.
4. Евминов В. Профилактор Евминова. Комплекс силових упражнений. Київ, 2007. 34 с.
5. Електронний ресурс [режим доступу] : [http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/9904/1/%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86\\_%D0%B9\\_%D1%82%D0%B5%D1%85\\_%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8.pdf](http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/9904/1/%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86_%D0%B9_%D1%82%D0%B5%D1%85_%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8.pdf)



6. Електронний ресурс [режим доступу] : <https://helpiks.org/3-20737.html>
7. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні».
8. Каталог – 2018. Електронний ресурс [режим доступу] : <https://www.msp.gov.ua/content/katalog-2018.html>
9. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник. 3-тє вид. Київ : Олімп. л-ра, 2009. 448 с.
10. Порада А. М., Солодовник О. В, Прокопчук Н. Є. Основи фізичної реабілітації : навч. посібник. Київ : Медицина, 2006. 248 с.
11. Порадник щодо створення доступного середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Електронний ресурс [режим доступу] : <http://shev.kievcity.gov.ua/files/2017/12/11/poradnik.pdf>
12. Римар О. В. Спорт неповносправних : історія та сучасність. Львів, 2001. 56 с.
13. Яковенко Н. П., Самойленко В. Б. Фізіотерапія : підручник. Київ: ВСВ «Медицина», 2011. 256 с.
14. Ambrozic L., Gorsic M., Geeroms J., Flynn L., Molino Lova R., Kamnik R., et al. CYBERLEGS: A user-oriented robotic transfemoral prosthesis with whole-body awareness control. *IEEE Robotics and Automation Magazine*, 2014. 21 (4), P. 82–93.
15. Ortiz-Catalan Metal. On the viability of implantable electrodes for the natural control of artificial limbs : review and discussion *Biomed. Eng. Online*, 2012. Електронний ресурс [режим доступу] : <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3438028/>

#### *Біологічна та медична хімія*

1. Вороніна Л. М., Десенко В. Ф., Мадієвська Н. М. та ін. Біологічна хімія : підручник. Харків : Основа; Видавництво НФАУ, 2000. 608 с.
2. Гонський Я. І., Максимчук Т. П. Біохімія людини : навч. посіб. Тернопіль : Укрмедкнига, 2001. 736 с.
3. Губський Ю. І. Біологічна хімія : підручник. Київ-Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. 508 с.
4. Калібабчук В. О., Грищенко Л. І., Галинська В. І., Гождзінський С. М. та ін. Медична хімія : підручник. Київ: «Інтермед», 2006. 460 с.
5. Калібабчук В. О., Чекман І. С., Галинська В. І. та ін. Медична хімія : підручник для ВНЗ. Київ: ВСВ «Медицина», 2013. 336 с.
6. Луньова Г. Г. Клінічна біохімія. Київ: Атіка, 2013. 1156 с.
7. Миронович Л. М. Медична хімія: навч. посіб. Київ: Каравела, 2008. 159 с.
8. Миронович Л. М., Мардашко О. О. Медична хімія : навч. посіб. Київ: Каравела, 2007. 168 с.

9. Мороз А. С., Луцевич Д. Д., Яворська Л. П. Медична хімія : підручник. Вінниця : Нова книга, 2006. 776 с.
10. Музиченко В. П. Медична хімія. Київ : Медицина, 2010. 496 с.
11. Остапченко Л. І. Біохімія. Київ: Київський університет, 2016. 798 с.
12. Порецький А. В., Баннікова-Безродна О. В., Філіппова Л. В. Медична хімія : підручник Київ: ВСВ «Медицина», 2012. 384 с.
13. Харченко С. В. Медична хімія. Полтава : Полтавський літератор, 2014. 212 с.
14. Nelson David L., V. Michael Lehninger. Principles of Biochemistry : fifth edition. New York : W. H. Freeman and company, 2008. 1158 p.

#### *Медична та біологічна фізика*

1. Антонов В. Ф., Черныш А. М. и др. Биофизика. Москва : Владос, 1999. 288 с.
2. Владимиров Ю. А., Рошупкин Д. И., Потапенко А. Я., Деев А. И. Биофизика. Москва : Медицина, 1983. 272 с.
3. Костылев В. А., Наркевич Б. Я. Медицинская физика. Москва : Медицина, 2008. 464 с.
4. Костюк П. Г. Біофізика. Київ : Обереги, 2001. 44 с.
5. Кудряшов Ю. Б., Беренфельд Б. С. Основы радиационной биофизики. Москва, 1982. 304 с.
6. Лещенко В. Г., Ильич Г. К. Медицинская и биологическая физика Минск : Новое знание, 2012. 552 с.
7. Личковський Е. І., Тіманюк В. О., Чалий О. В., Лях Ю. Є., Животова О. М. Біофізика. Фізичні методи аналізу та метрологія : підручник Вінниця : Нова книга, 2014. 464 с.
8. Пономаренко Г. Н., Турковский И. И. Биофизические основы физиотерапии. Москва : Медицина, 2006. 176 с.
9. Ревин В. В., Максимов В. Г., Кольс О. Р. Биофизика. Саранск, 2002. 156 с.
10. Ремизов А. Н., Максина А. Г., Потапенко А. Я. Медицинская и биологическая физика. Москва : Дрофа, 2003. 560 с.
11. Самойлов В. О. Медицинская биофизика. Санкт-Петербург : СпецЛит, 2007. 560 с.
12. Тиманюк В. А., Животова Е. Н. Биофизика. Київ : Професіонал, 2004. – 704 с.

#### *Класичний масаж*

1. Авраменко А. О. Вплив масажу на рівень внутрішньо-шлункового тиску у хворих на хронічний хелікобактеріоз, які страждають на остеохондроз / А. О. Авраменко // Медична реабілітація, курортологія, фізіотерапія, 2013. – № 3 (75). – С. 32–34.

2. Антипенко А. А., Борисов О. Л. Основы массажа : методические рекомендации. Могилев : МГУ имени А. А. Кулешова, 2017. 56 с.
3. Бирюков А. А. Зарождение и развитие в русской системе массажа-спортивного классического массажа / А. А. Бирюков // Материалы II Всероссийской научно-практической конференции с международным участием «Лечебная физическая культура: достижения и перспективы развития» (27–28 мая 2013 г.). Москва : ФГБОУ ВПО «РГУФКСМиТ», 2013. – С. 16.
4. Бирюков А. А. Лечебный массаж / А. А. Бирюков // Лечебная физкультура и спортивная медицина, 2009. – № 6. – С. 8–12.
5. Бирюков А. А. Лечебный массаж : учебник для вузов. Москва : Издательский центр «Академия», 2004. 368 с.
6. Вакуленко Л. О., Прилуцька Г. В., Вакуленко Д. В. Лікувальний масаж. Тернопіль : Укрмедкнига, 2005. 448 с.
7. Васичкин В. И. Большая книга массажа и гимнастика для детей : от рождения до трех лет. Издательский дом «Питер», 2009. 192 с.
8. Васичкин В. И., Тихомирова И. В. Большая книга массажа и гимнастики для детей. От рождения до трех лет. Полноцветное издание. Издательский дом «Питер», 2011. 192 с.
9. Васичкин И. В. Большой справочник по массажу. Санкт-Петербург : Невская книга, 2001. 74 с.
10. Гегель И. А., Терешко Н. В. Гигиенический массаж : учебно-методическое пособие. Международный журнал экспериментального образования, 2009. – № 4. – С. 33–34.
11. Гузак О. Ю. Вплив масажу на психоемоційний стан хворих з остеохондрозом шийного відділу хребта / О. Ю. Гузак, О. Б. Мальцева, Л. П. Русин, Ю. В. Дуткевич-Іванська // Science and education a new dimension. «Natural and Technical Science», 2017, V (16), Issue 148, P. 50–53.
12. Дубровський В. И. Лікувальний масаж. Москва : Владос, 2005. 462 с.
13. Дурыхин Е. В. Самомассаж – важный компонент восстановительных мероприятий для студентов / Е. В. Дурыхин, Б. Я. Гончаров, А. П. Коруковец // Здоровье сберегающие технологии, физическая реабилитация и рекреация в высших учебных заведениях, 2009. – С. 31.
14. Елифанов В. А. Атлас профессионального массажиста. Москва : Эксмо, 2009. 384 с.
15. Ефіменко П. Б. Техніка та методика класичного масажу. Харків : ОВС, 2007. 256 с.
16. Жданов А. Домашний массаж. Издательский дом «Питер», 2010. 176 с.
17. Желев В., Крайджикова Л. Масаж-хигиенен, спортен, лечебен и козметичен. София, Авангард Прима, 2014. 201 с.

18. Ингерлейб М. Б., Папаев М. С., Морозов Е. А. Медицинский лечебный и косметический массаж : полный практический курс. / Москва : АСТ, Астрель, 2010. 448 с.
19. Исаева Е. Л. Детский массаж : поэтап. рук. Рипол Классик, 2013. 116 с.
20. Клебанович М. М. Большая книга массажа. Питер, 2009. 304 с.
21. Клебанович М. М. Классический лечебный массаж. Санкт-Петербург : Питер, 2009. 138 с.
22. Красикова И. С. Детский массаж. Массаж и гимнастика для детей от трех до семи лет. Санкт-Петербург : «Издательство Корона. Век», 2011. 336 с.
23. Лисенюк В. П. Основы рефлексотерапии, фитотерапии та гомеопатії : підручник. Київ : ВСВ «Медицина», 2010. 424 с.
24. Лувсан Г. Традиционные и современные аспекты рефлексотерапии. Москва : «Наука», 1990. 572 с.
25. Османова Г., Позднякова Л. Игровой логопедический массаж и самомассаж при коррекции речевых нарушений. Litres, 2017. 89 с.
26. Павлухина Н. П. и др. Классический массаж. Санкт-Петербург : Издательство «Наука и техника», 2013. 496 с.
27. Руденко Р. Вступ в дисципліну масаж. Фізіологічні основи масажу : лекція з навч. дисципліни «Масаж» для студентів 4 курсу за спеціальністю бакалавр спорту (за видами), 2015. Електронний ресурс [режим доступу] : <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/4487/1/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F%201%281%29.pdf>
28. Руденко Р. Є. Дисципліна масаж у процесі формування майбутнього фахівця з фізичного виховання та спорту / Р. Є. Руденко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт, 2013. – № 112 (2). – С. 242–244.
29. Руденко Р. Є. Масаж: навч. посіб. Львів : Мульти Арт, 2013. – Т. 3. – № 4. 304 с.
30. Самосюк И. З., Лысенюк В. П. Акупунктура. Москва : «АСТ-ПРЕСС КНИГА», 2004. 526 с.
31. Сергеев В. М., Тучак А. М., Альошин А. О. Гігієнічний масаж : метод. рекомендації. Луцьк, 2009. 75 с.
32. Степашко М. В., Сухостат Л. В. Масаж і лікувальна фізкультура в медицині : підручник. Київ : ВМВ «Медицина», 2010. 352 с.
33. Тучак А. М., Кренделева В. У., Тучак О. А. Масаж у спортивній практиці : метод. рекомендації. СНУ імені Лесі Українки. Луцьк, 2013. 88 с.
34. Тучак А. М., Сергеев В. М., Цюпак Т. Є., Войнаровська Н. С., Спортивний масаж : методичні вказівки. Ч. 1. Луцьк, 2010. 59 с.
35. Устименова С. В. Точечний масаж и древние восточные методики. Москва : РИПОЛ КЛАССИК, 2004. 192 с.
36. Філак Ф. Г. Масаж і нетрадиційний масаж : метод. рекомендації. – Ужгород : «ТУРпрес», 2004. 56 с.

37. Філак Я. Ф., Філак Ф. Г. Методика реабілітаційного масажу при захворюваннях внутрішніх органів : метод. рекомендації. Ужгород : «ІВА», 2013. 28 с.

38. Фокин В. Н. Полный курс массажа : учебное пособие. Москва : ФАИР-ПРЕСС, 2001. 512 с.

39. Харролд Ф. Массаж / пер. с англ. Москва : АСТ-ПРЕСС СКД, 2003. 160 с.

40. Яроцкая Э. П., Федоренко Н. А. Точечный массаж и иглотерапия (Медицинский атлас). Москва : Эксмо, 2009. 336 с.

*Клінічний реабілітаційний менеджмент при дисфункціях внутрішніх органів*

1. Бойчук Т., Голубева М., Левандовський О. та ін. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації. Львів : ЗУКЦ, 2010. 240 с.

2. Гайдаров Л. Ф., Лазарева Г. Ю. Реабилитация после заболевания : полный справочник. Москва : Эксмо, 2008. 704 с.

3. Грейда Б. П., Столяр В. А., Валецький Ю. М. Реабілітація хворих засобами лікувальної фізкультури. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2003. 310 с.

4. Мухін В. М. Фізична реабілітація. Київ : Олімпійська література, 2000. 274 с.

5. Носков С. М., Маргазин В. А. Реабилитация при заболеваниях сердца и суставов. Москва : Геотар-медиа, 2010. 625 с.

6. Окамото Гері. Основи фізичної реабілітації. Львів : Галицька видавнича спілка, 2012. 294 с.

7. Огороков А. Н. Лечение болезней внутренних органов (в 4-х томах). Витебск : Белмедкнига, 2012. 480 с.

8. Пархотик И. И. Физическая реабилитация при заболеваниях органов брюшной полости. Киев: Олимпийская литература, 2013. 233 с.

9. Пасиешвили Л. М., Заздравнов А. А. Справочник по терапии с основами реабилитации. Ростов на Дону: Феникс, 2009. 413 с.

10. Попов С. Н. Лечебная физическая культура. Москва : Физкультура и спорт, 1998. 380 с.

11. Порада А. М., Солодовник О. В., Прокопчук Н. Є. Основи фізичної реабілітації. Київ : Медицина, 2008. 246 с.

12. Сітовський А. М. Лікувальна фізична культура при захворюваннях системи дихання. Луцьк : Вежа, 2004. 72 с.

13. Шаповалова В. А., Коршак В. М., Халтагарова В. М. та ін. Спортивна медицина і фізична реабілітація. Київ : Медицина, 2008. 246 с.

14. Энока Р. М. Основы кинезиологии. Киев : Олимп. лит-ра, 1998. 408 с.

*Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях  
кардіореспіраторної системи*

1. Амосова Е. Н. Клиническая кардиология. Т. 1–2. Киев: Здоровье, 2006.

2. Арутюнов Г. П. Кардиореабилитация. Москва : Медпресс-информ, 2013. 332 с.
3. Гайдаров Л. Ф., Лазарева Г. Ю. Реабилитация после заболеваний : полный справочник. Москва : Эксмо, 2008. 704 с.
4. Грейда Б. П., Столяр В. А., Валецький Ю. М. Реабілітація хворих засобами лікувальної фізкультури. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2003. 310 с.
5. Козачок М. М., Висотюк Л. О., Селюк М. М. Клінічна пульмонологія. Київ: ТОВ «ДСГ Лтд», 2015. 436 с.
6. Мухін В. М. Фізична реабілітація. Київ : Олімпійська література, 2000. 274 с.
7. Носков С. М., Маргазин В. А. Реабилитация при заболеваниях сердца и суставов. Москва : Геотар-медиа, 2010. 625 с.
8. Окамото Гері. Основи фізичної реабілітації. Львів : Галицька видавнича спілка, 2002. 325 с.
9. Окороков А. Н. Лечение болезней внутренних органов (в 4-х томах). – Витебск : Белмедкнига, 2012. 480 с.
10. Пасиешвили Л. М., Заздравнов А. А. Справочник по терапии с основами реабилитации. Ростов : Феникс, 2009. 413 с.
11. Попов С. Н. Лечебная физическая культура. Москва : Физкультура и спорт, 1998. 380 с.
12. Порада А. М., Солодовник О. В., Прокопчук Н. Є. Основи фізичної реабілітації. Київ : Медицина, 2008. 246 с.
13. Рекомендації Європейського товариства з гіпертензії та Європейського кардіологічного товариства з лікування артеріальної гіпертензії, 2013. 80 с.
14. Рекомендації Української асоціації кардіологів з профілактики та лікування хронічної серцевої недостатності, 2017. 68 с.
15. Сітовський А. М. Лікувальна фізична культура при захворюваннях серцево-судинної системи. Луцьк : Луцький інститут розвитку людини, 2005. 260 с.
16. Сітовський А. М. Лікувальна фізична культура при захворюваннях системи органів дихання. Луцьк : Луцький інститут розвитку людини, 2004. 72 с.
17. Хронічне обструктивне захворювання легень. *Адаптована клінічна настанова, основана на доказах.* Наказ МОЗ України № 555 від 27. 06. 2013 р.
18. Шаповалова В. А., Коршак В. М., Халтагарова В. М. та ін. Спортивна медицина і фізична реабілітація. Київ : Медицина, 2008. 246 с.

*Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній терапії та ерготерапії*

1. Белоусова В. А. Роль лечебной физической культуры и методов реабилитации при заболеваниях опорно-двигательного аппарата / В. А. Белоусова, Л. С. Постемська, Л. В. Космач, А. Ю. Азархов //

Измирительная и вычислительная техника в технологических процессах, 2012. – № 3. – С. 102–105.

2. Волошин А. Чи відбуваються реформи в медицині? / А. Волошин // Ваше здоров'я : Газ., 1999. – № 93. – С. 1–2.

3. Голяченко О. М. Сердюк А. М., Приходський О. О. Соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров'я. Київ : Джура, 1997. 328 с.

4. Дубровский В. И. Лечебная физическая культура (кинезотерапия) : учеб. для студ. высш. учеб. заведений. Москва : ВЛАДОС, 2002. 512 с.

5. Дубровский В. И. Лечебная фізкультура и врачебный контроль. Москва : ООО «Медицинское информационное агентство», 2006. 598 с.

6. Кабычкин А. Е. Современные методы лечения заболеваний опорно-двигательного аппарата в амбулаторной практике / А. Е. Кабычкин, А. Ю. Груздева, Н. А. Бочкарева // Доктор. Ру., 2012. – № 10. – С. 43–45.

7. Медицинская реабилитация : руководство для врачей / под ред. В. А. Епифанова. Москва : МЕД-пресс-информ, 2005. 328 с.

8. Медицинская реабилитация : учебник для студентов и врачей / под общ. ред. В. Н. Сокрута, Н. И. Яблучанского. Славянск : «Ваш имидж», 2015. 620 с.

9. Милюкова И. В., Евдокимова Т. А. Лечебная и профилактическая гимнастика : практическая энциклопедия. Москва : Эксмо, 2004. 496 с.

10. Мурза В. П. Фізична реабілітація : навч. посіб. Київ : «Олан», 2004. 559 с.

11. Мухін В. М. Фізична реабілітація : навч. посіб. Київ : Олімпійська література. 2005. 488 с.

12. Мухін В. М., Магльований А. В., Магльована Г. П. Основи фізичної реабілітації. Львів, 1999. 120 с.

13. Основи фізичної реабілітації : навч. посіб. Кіровоград : РВВКДПІ ім. В. Винниченка, 2004. 238 с.

14. Перевозчикова Е. В. Физическая реабилитация при нарушениях опорно-двигательного аппарата в условиях реабилитационного центра / Е. В. Перевозчикова, В. А. Магдалинов // Научный поиск, 2013. – № 2. – С. 25–27.

15. Физическая реабилитация : учебник для академий и институтов физической культуры / под общей ред. проф. С. Н. Попова. Ростов на Дону : изд-во «Феникс», 1999. 608 с.

### **Критерії оцінювання**

На фаховому вступному випробуванні за кожен правильну відповідь (виконане завдання) вступнику нараховується певна кількість балів, яка зростає пропорційно до кількості та правильності виконаних завдань.

За кожен правильну відповідь із 10 завдань вступнику нараховується максимально 10 балів. Оцінювання знань вступників здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів.

### **Рівень підготовки вступника**

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника:

- 1 рівень (високий): 200-180 балів;
- 2 рівень (середній): 179-160 балів;
- 3 рівень (достатній): 159-140 балів;
- 4 рівень (низький): 139-100 балів;

**Голова фахової атестаційної комісії**

**О. І. Бичук**

**Відповідальний секретар приймальної комісії**

**А. М. Слащук**



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

**«Затверджено»**

Голова приймальної комісії

Східноєвропейського національного  
університету імені Лесі Українки

проф. І. Я. Коцан

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2019 р.

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ**  
**ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА ОСНОВІ СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»,**  
**«МАГІСТР», ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»**  
**ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ «МАГІСТР»**  
**ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ**  
**227 – «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ»**  
**(Освітня програма – ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ)**  
**для іноземців та осіб без громадянства**

ЛУЦЬК – 2019

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

**«Затверджено»**

Голова приймальної комісії  
Східноєвропейського національного  
університету імені Лесі Українки

проф. І. Я. Коцан

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2019 р.

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ**

**ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА ОСНОВІ СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»,  
«МАГІСТР», ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»  
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ «МАГІСТР»**

**ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

**227 – «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ»**

**(Освітня програма – ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ)**

для вступників, яким надане таке право відповідно до

Правил прийому до Східноєвропейського національного університету  
імені Лесі Українки в 2019 році

ЛУЦЬК – 2019

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

# ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

**«Затверджено»**

Голова приймальної комісії

Східноєвропейського національного  
університету імені Лесі Українки

проф. І. Я. Коцан

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2019 р.

## ПРОГРАМА

**ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ  
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА ОСНОВІ СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»,  
«МАГІСТР», ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»,  
здобутого за іншою спеціальністю / напрямом підготовки,  
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ «МАГІСТР»  
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ  
227 – «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ»  
(Освітня програма – ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ)**

ЛУЦЬК – 2019